

Ressurser og materiell til
BØNNEUKEN FOR KRISTEN ENHET
og resten av året.

2023

Lær å gjøre godt!
Søk det som er rett.

(Jesaja 1,17a)

Lagt til rette og utgitt i fellesskap av
Det pavelige Råd for fremme av Kristen Enhet
og Faith and Order-kommisjonen i Kirkenes Verdensråd

INNHold

Til dere som organiserer Bønneuken for kristen enhet	1
Bibelteksten 2023.....	2
Presentasjon av tema for Bønneuken 2023.....	3
Forberedelsen av materialet til Bønneuken 2023	7
Ordning for økumenisk gudstjeneste	
Til de som forbereder gudstjenesten.....	9
Ordning for økumenisk gudstjeneste.....	12
Tillegg	18
Bibelstudium og bønner for “de åtte dagene”	24
Minnesota Council of Churches.....	34
Bønneuken for kristen enhet: temavalg fra 1968 til idag	37
Viktige merkedager i Bønneukens historie	41

TIL DERE SOM ORGANISERER BØNNEUKEN FOR KRISTEN ENHET

Arbeid for enhet gjennom hele året

Bønneuken for kristen enhet har på den nordlige halvkule tradisjonelt sett blitt arrangert 18.-25 januar. Disse datoene ble foreslått av Paul Wattson i 1908 fordi de dekker tidsrommet mellom minnedagene for Peter og Paulus, og dermed har en symbolsk betydning. På den sørlige halvkule, derimot, der januar er en utpreget feriemåned, velger kirkene gjerne andre datoer for å markere Bønneuken. Et eksempel er rundt pinse, slik det opprinnelig ble foreslått av Faith and Order-bevegelsen i 1926. Pinse er jo også en tid med sterk symbolverdi for kristen enhet.

Men arbeidet for kristen enhet må ikke være avgrenset til en uke hvert år. Vi oppfordrer dere derfor til ikke bare å være fleksible med hensyn til dato, men også til å se det materialet vi presenterer her, som en utfordring til å markere fellesskapet mellom kirkene, og til gjennom hele året å be sammen om full enhet etter Kristi vilje.

Tilpassing av teksten

Ressursene i dette dokumentet legges fram i full forståelse om at dere, når det er mulig, kan gjøre tilpassinger til bruk på lokalt nivå. Det bør tas hensyn til både lokale gudstjeneste-tradisjoner, liturgisk praksis og den øvrige sosiale og kulturelle sammenhengen dere står i. Idellt sett bør en slik lokal tilpassing skje i en økumenisk ramme. Noen steder vil det allerede finnes slike økumeniske strukturer som kan ta ansvar for nødvendige justeringer. Andre steder håper vi at behovet for tilpassing kan skape grobunn for å lage slike strukturer.

Bruk av materialet for Bønneuken

- Kirker og forsamlinger som ønsker å markere Bønneuken ved å feire en felles gudstjeneste, kan benytte seg av «Ordning for økumenisk gudstjeneste» (s.12).
- Kirker og forsamlinger kan også gjerne benytte materialet fra Bønneuken i deres egne gudstjenester. Bønner fra den økumeniske gudstjenesten, fra «de åtte dagene» eller fra utvalget av tilleggsressurser kan brukes slik det måtte passe i den aktuelle setting.
- Forsamlinger som markerer Bønneuken med daglige gudstjenester gjennom uken, kan bruke materialet fra «de åtte dagene» til disse samlingene.
- De som ønsker å gjennomføre bibelstudier over Bønneukens tema, kan bruke bibeltekstene og kommentarene fra «de åtte dagene» som utgangspunkt. De daglige samtaler, som i år også inkluderer en konkret utfordring, kan avsluttes med forbønn.
- De som ønsker å be alene, kan få hjelp av dette materialet til å be konkrete og spesifikke bønner. De tar del i en verdensvid familie av troende som sammen ber om at enheten i Kristi kirke skal bli synlig.

BIBELTEKSTEN 2023

Jesaja 1,12-18

Når dere kommer for å vise dere for mitt ansikt, hvem krever da slikt av dere? Dere trækker ned forgårdene mine. Kom ikke lenger med unyttige gaver! Jeg avskyr offerøyken. Nymåne og sabbat, kunngjøring av høytider – jeg tåler ikke falskhet og fest. Jeg hater nymånedagene og festene deres. De er en byrde jeg er trett av å bære. Når dere løfter hendene, lukker jeg øynene for dere. Hvor mye dere enn ber, hører jeg ikke. Hendene deres er fulle av blod. Vask dere, gjør dere rene! Få de onde gjerningene bort fra mine øyne, hold opp med å gjøre ondt, lær å gjøre godt! Søk det som er rett, hjelp den undertrykte, vær forsvarer for farløse, før enkers sak!

Kom, la oss gjøre opp vår sak! sier Herren. Om syndene deres er som purpur, skal de bli hvite som snø, om de er røde som skarlaget, skal de bli hvite som ull.

PRESENTASJON AV TEMA FOR BØNNEUKEN 2023

Lær å gjøre godt! Søk det som er rett.

(Jesaja 1,17a)

Innledning

Profeten Jesaja levde i Juda på 700-tallet f.Kr, på samme tid som Amos, Mika og Hosea. Dette var mot slutten av en periode kjennetegnet av stor økonomisk velstand og politisk stabilitet både for Israel og Juda, på grunn av den svake posisjonen til datidens «stormakter» Egypt og Assyria. Men det var også en tid der urett, ulikhet og urettferdighet preget begge kongedømmene.

I denne perioden blomstret også rituell religion som et formelt uttrykk for gudstro, fokusert rundt tempelet og offersystemet. Denne formelle religionsutøvelsen ble kontrollert av presteskapet, som også var begunstigede mottagere av de rike og mektiges generøsitet. På grunn av den geografiske nærheten og de tette båndene mellom det kongelige slottet og tempelet, ble makt og innflytelse nesten utelukkende fordelt mellom kongen og presteskapet. Ingen av disse hadde historisk sett vist noen vilje til å stå opp for de marginaliserte og undertrykte i samfunnet. Ifølge samtidens verdensbilde (noe som også har blitt gjentatt opp igjennom historien) var rikdom og evnen til å ofre regelmessig i tempelet et tegn på at man var et godt menneske og velsignet av Gud. Fattigdom, derimot, var et tegn på at man var ond og forbannet av Gud. De fattige ble ofte ydmyket og refset for deres manglende økonomiske evne til å delta i tempel-ofringene.

Dette var bakteppet for Jesajas budskap, der han forsøkte å vekke folkets bevissthet rundt hva som faktisk foregikk. I stedet for å hedre samtidens religiøse praksis som en velsignelse, betraktet Jesaja situasjonen som et verkende sår og en vanhelligelse av Gud. Uretten førte til fragmentering og mangel på enhet. Profetiene hans fordømte de politiske, sosiale og religiøse strukturene og hykleriet som fant sted når man ofret til Gud i tempelet samtidig som man undertrykte de fattige. Han talte kraftig mot korrupte ledere og forsvarte de utstøtte. Søkelyset var på Gud som eneste kilde til sann rettferdighet.

Arbeidsgruppen som ble nedsatt av Minnesota Council of Churches valgte dette verset fra første kapittel i Jesajas bok som kjerneteksten for Bønneuken: *Lær å gjøre godt! Søk det som er rett, hjelp den undertrykte, vær forsvarer for farløse, for enkers sak!* (Jes 1, 17)

Jesaja forkynte at Gud krever rett livsførsel fra oss alle, hele tiden og i alle deler av livet. På mange måter kan vi si at verden i dag speiler de samme utfordringene som Jesaja satte søkelyset på i sin forkynnelse. Rettferdighet og enhet har sitt utspring i Guds dype kjærlighet til hver og en av oss, og de rører ved selve kjernen av hvem Gud er og hvordan Han forventer at vi behandler hverandre. Guds valg om å skape en ny menneskehet «av alle nasjoner og stammer, folk og tungemål» (Åp 7, 9) kaller oss til den freden og enheten Han alltid har hatt i tankene for skaperverket.

Profeten bruker harde ord når han beskriver samtidens religiøse praksis. «Kom ikke lenger med unyttige gaver! Jeg anskyr offerryoken... Når dere løfter hendene, lukker jeg øynene for dere.» (v. 13, 15) Så snart han har

ytret disse voldsomme fordømmelsene, der han diagnostiserer hva som er galt, tilbyr Jesaja løsningen for disse misgjerningene. Han instruerer Guds folk til å «*Vask dere, gjør dere rene! Få de onde gjerningene bort fra mine øyne, hold opp med å gjøre ondt*» (v. 16).

I dag ser vi at undertrykkelse og segregering fortsetter å være resultatet når enkelte grupper eller klasser blir gitt særskilte rettigheter og privilegier over andre. Rasismens synd er åpenbar i ethvert synspunkt eller handling som gjør forskjell på eller opphøyer en «rase»¹ over en annen. Når det i tillegg opprettholdes av skjeve maktstrukturer, beveger slike rasistiske fordommer seg fra å være individuelle problemstillinger til å gjennomsyre selve samfunnsstrukturen – en systemisk rasisme. Slik rasisme har vært til nytte for noen, inkludert kirker, og lagt byrder på og ekskludert andre, kun med utgangspunkt i hudfargen deres og den rådende kulturens assosiasjoner med oppfatningen av «rase».

På samme måte som de religiøse menneskene som ble fordømt av de bibelske profetene, har noen kristne vært (eller fortsetter å være) medskyldige i å fremme fordommer, undertrykkelse og splid. Historien viser at kristne, i stedet for å anerkjenne at alle mennesker er skapt i Guds bilde og har samme verdi, altfor ofte har involvert seg i syndige strukturer som slaveri, kolonisering, segregering og apartheid, som har fratatt andre deres verdighet med utgangspunkt i deres rase. Det samme har også skjedd innad i kirkene, der kristne har mislykkes i å anerkjenne dåpsfellesskapets verdi og har lagt raseforskjeller til grunn for diskriminering mellom trossøsken.

Dr. Martin Luther King Jr. sa «Det er en tragedie i vår nasjon, en skammelig tragedie, at kl.11 søndag formiddag er en av de mest rasedelte timene, hvis ikke den mest rasedelte og segregerte timen i det kristne Amerika». Dette sitatet illustrerer skjæringspunktet mellom mangelen på kristen enhet og spliden i menneskeheten for øvrig. All splid har sitt utgangspunkt i synd, i holdninger og handlinger som går på tvers av enheten Gud tiltenkte skaperverket. At rasisme er en del av synden som har splittet det kristne fellesskapet, er en tragedie. Det har resultert i at kristne har holdt gudstjenester på forskjellige tidspunkt, på forskjellige steder, og i visse tilfeller har det ført til splittede menigheter.

Dessverre har ikke mye endret seg siden Martin Luther Kings tid. Søndag morgen kl.11:00, det vanligste gudstjeneste-tidspunktet, kjennetegnes som regel ikke av kristen enhet, men ofte av splid basert på rase, sosiale skillelinjer og forskjeller mellom ulike kirkesamfunn. Jesaja proklamerte at dette hykleriet blant troende er en fornærmelse overfor Gud: «*Hvor mye dere enn ber, hører jeg ikke. Hendene deres er fulle av blod.*» (v.15)

Lær å gjøre godt

I skriftstedet som er valgt for Bønneuken for kristen enhet 2023, viser profeten Jesaja oss hva vi kan gjøre for å reparere disse skadene.

Å lære å gjøre godt forutsetter at man er villig til å foreta selvrefleksjon. Bønneuken er en ypperlig anledning for kristne til å anerkjenne at skillelinjene mellom våre menigheter og våre bekjennelser ikke kan adskilles fra skillelinjene i samfunnet for øvrig. Når vi kommer sammen for å be om kristen enhet, gir det oss anledning til å reflektere over hva det er som forener oss og forpliktet oss til å konfrontere undertrykkelse og splid blant alle mennesker.

---

¹ Det finnes bare én rase, menneskerasen. Men vi må erkjenne at myten om raser har forårsaket rasismens framvekst. Rase er ikke biologisk fundert, det er en sosial konstruksjon som skiller mennesker fra hverandre i henhold til fysiske kjennetegn. Det er viktig å anerkjenne at selv om begrepet kanskje ikke brukes like hyppig i alle deler av verden, så har det blitt brukt som et verktøy til å skape splid og undertrykke grupper med mennesker.

Profeten Mika understreker at Gud har kunngjort for oss hva som er godt og hva Gud krever av oss: «å gjøre rett, vise trofast kjærlighet, og vandre ydmukt med din Gud» (Mika 6,8). Å gjøre rett betyr ikke bare å ha respekt for alle mennesker. Rettferd forutsetter en sannferdig behandling for å kunne gjøre noe med historisk urett utført basert på rase, kjønn, religion og sosiøkonomisk status. Å vandre ydmukt med Gud forutsetter omvendelse, oppreisning, og til slutt forsoning. Gud vil at vi skal komme sammen med et felles mål om rettferd for alle Guds barn. Kristen enhet burde være en forsmak på den enheten Guds forsoning har vunnet for hele skaperverket. Splittelse blant kristne svekker dette vitnesbyrdet, noe som igjen forsterker spliden, i stedet for å gjøre det kirken er kalt til: å bringe legedom til verdens nød.

Søk det som er rett

Jesaja råder Juda til å søke det som er rett (v.17), noe som også bekfter at undertrykkelse og urett var tilstede i samfunnet. Han bønnfaller Judas stamme om å bekjempe denne *status quo*. Å søke det som er rett forutsetter at vi konfronterer de som påfører andre vondt. Dette er ingen lett oppgave og vil noen ganger føre til konflikt, men Jesus forsikrer oss om at når vi trosser motstanden og kjemper for rettferdighet, kommer Guds rike nær. «*Salige er de som blir forfulgt for rettferdighets skyld, for himmelriket er deres*» (Matt 5,10). Kirker i mange deler av verden må erkjenne hvordan de har tilpasset seg samfunnsnormer og forblitt tause eller aktivt delaktige i rasediskriminering. Rasistiske fordommer har vært en av årsakene til uenighet og splid blant kristne og har påført Kristi kropp mye skade. Farlige ideologier, slik som Hvit overmakt og den såkalte Discovery Doctrine², har forårsaket mye skade, spesielt i Nord-Amerika og i landområder verden over der hvite europeiske kolonimakter hersket i århundrer. Som kristne må vi være villige til å konfrontere undertrykkende strukturer og tale rettferdighetens sak.

Året der arbeidsgruppen fra Minnesota Council of Churches planla tekstene for Bønneuken var fylt med undertrykkelsens ondskap og ødeleggelse – verden over. Mange steder, spesielt på den sørlige halvkule, ble denne lidelsen kraftig forsterket av Covid-19-pandemien. Mange opplevde at det var vanskelig å innfri selv grunnleggende behov, og praktisk hjelp var vanskelig å oppdrive. Det kan nesten virke som at Klagesangenes forfatter beskrev vår nåtid da han skrev: «*Igjen så jeg alle de undertrykte, de som lider urett under solen. Se, de undertrykte gråt, og det var ingen som trøstet. Undertrykkernes hånd slo dem, og det var ingen som trøstet.*» (Fork 4,1)

Undertrykkelse er skadelig for hele menneskeheten. Det kan aldri bli noen enhet uten rettferdighet. Når vi ber for kristen enhet, må vi anerkjenne både nåtidens og tidligere tiders undertrykkelse og stå støtt i vår omvendelse fra disse syndene. Vi kan gjøre Jesajas påbud til vårt eget: «*vask dere, gjør dere rene*» fordi «*hendene deres er fulle av blod*» (v.15,16).

Hjelp den undertrykte

Bibelen forteller oss at vi ikke kan skille vår Jesus-relasjon fra vårt forhold til alt Guds folk, spesielt de som faller i kategorien «*en av disse mine minste søsken*» (Matt 25,40). Vår forpliktelse til hverandre krever at vi utøver *mishpat*, det hebraiske ordet for gjenopprettende rettferdighet. Vi må tale de stemmeløses sak, rive ned strukturer som skaper og opprettholder urettferdighet, og heie på de som sørger for at alle blir behandlet rettferdig og i henhold til den enkeltes rettigheter. Dette arbeidet må utvides fra å gjelde vår familie, vennekrets og menighet til å omfavne hele menneskeheten.

---

² The Doctrine of Discovery kom som et resultat av en pavelig bulle utstedt av pave Alexander VI 4.mai 1493. Den ble brukt til å forsvare metoden der koloniherrer gjorde krav på landområder til urfolk, med begrunnelsen om at kolonimaktene hadde «oppdaget» områdene. Kirkene fikk også store fordeler av denne politikken.

Kristne er kalt til å dra ut og lytte til ropene til de som lider, for bedre å kunne forstå og respondere på deres traumer og lidelser. Dr. Martin Luther King Jr. sa ofte at «*opptøyer er språket til de ubørte*». Når protester og sivil ulydighet øker, er det ofte som et resultat av at de som protesterer, ikke opplever seg hørt. Dersom kirkene stiller seg på de undertryktes side, vil deres rop om rettferdighet og frigjøring bli forsterket. Vi tjener og elsker Gud og vår neste ved å tjene og elske hverandre i enhet.

Vær forsvarer for farløse, før enkers sak

Enker og foreldreløse barn, sammen med de fremmede, innehar en helt spesiell posisjon i Det gamle testamentet som representanter for de meste sårbare og utsatte gruppene i samfunnet. Juda opplevde på Jesajas tid betydelig økonomisk fremgang, og det er med dette bakteppet vi må forstå situasjonen til enker og foreldreløse. De var i en desperat situasjon fordi de var uten beskyttelse og uten rett til å eie landområder, og derfor uten noen mulighet til å forsørge seg selv. Profeten utfordret samfunnet, som gledet seg over sin velstand, om ikke å glemme å forsvare og ta hånd om de fattigste og mest sårbare blant dem. Dette profetiske ordet gir fortsatt gjenklang i vår tid, når vi tar stilling til spørsmålet: Hvem er de meste sårbare i vårt samfunn?

Hvilke stemmer blir ikke hørt i våre nabolag? Hvem er det som blir utelatt fra bordfelleskapet? Hvorfor? Hvilke kirker og forsamlinger blir ikke representert i dialogene våre, planene våre og bønnene om kristen enhet? Når vi ber sammen denne Bønneuken, hva er vi villige til å gjøre for å inkludere disse tause stemmene?

Konklusjon

Jesaja utfordret Guds folk i hans samtid til *sammen* å lære å gjøre godt, til å søke det som er rett *sammen*, å hjelpe de undertrykte *sammen*, å forsvare de farløse og føre enkers sak *sammen*. Profetens utfordring er like relevant for oss i dag. Hvoran kan vi leve ut vår kristen enhet på en måte som konfronterer ondskaper og urettferdigheten i vår tid? Hvordan kan vi engasjere oss i dialog, og øke bevisstheten, forståelsen og kunnskapen om hverandres levde liv?

Disse bønnene har kraft til å forvandle oss – både på individuelt og kollektivt plan. La oss være åpne for Guds nærvær i alle våre møter med hverandre, idet vi søker å bli forvandlet, å rive ned undertrykkende maktstrukturer, og helbrede følgene av rasismens synd. La oss sammen engasjere oss i kampen for rettferdighet i samfunnet. Vi tilhører alle Kristus.

FORBEREDELSEN AV MATERIALET FOR BØNNEUKEN 2023

Temaet og ressursene for Bønneuken 2023 ble valgt og utviklet av en gruppe kristne i USA sammenkalt av Minnesota Council of Churches. Den første samlingen fant sted online i desember 2020. Mange i gruppen kjente hverandre fra før og alle hadde en felles forståelse og kjennskap til arbeidet til Minnesota Council of Churches. Noen av deltakerne var ledere i organisasjonen, så vel som aktivister og/eller pastorer i sine egne menigheter og forsamlinger. Den internasjonale gruppen som ble utpekt til å ferdigstille materialet til Bønneuken 2023, ble sammenkalt av Det pavelige Råd for fremme av Kristen Enhet og Faith and Order-kommisjonen i Kirkenes Verdensråd. Delegationene fra disse to gruppene møttes i Château de Bossey i Sveits, 19.-23. september 2021.

I årevis har Minnesota strevd med en lang og vond historie når det gjelder rasisme. Delstaten gjennomførte i 1862 den største massehenrettelsen i landets historie. Da ble 38 medlemmer av urbefolkningen Dakota Indigenous people hengt 1. juledag i Mankato, kort tid etter Dakota-krigen (også kjent som Siouxopprøret). Mens de forberedte seg på døden, sang de 38 indianerne salmen *Wakantanka taku nitawa* (Many and Great), som er inkludert i dette dokumentet. I nyere tid har Minnesota vært en av hovedsetene for arbeid med raseproblematikk. Da Covid-19 satte verden på pause i mars 2020, ble drapet på George Floyd, en ung afroamerikansk mann som døde av behandlingen han fikk av av politioffiser Derek Chauvin i Minneapolis, en kilde til enhet og rettmessig sinne. Folk fra hele verden tok til gatene for å protestere mot den urett de var vitne til på TV-skjermen. Chauvin, som ble oppsagt umiddelbart etter denne hendelsen³, skulle senere bli den første politibetjenten i moderne historie som ble dømt for drap på en svart person i Minnesota.

USA har en lang historie med dårlig behandling av etniske grupper og minoriteter, noe som har skapt langvarige konflikter og brudd mellom ulike grupper. Som en følge av det har kirkehistorien i USA også vært preget av splid og splittelse rundt spørsmål om rase. Andre steder i verden har det vært andre spørsmål som har vært kilde til lignende splid. Dette er grunnen til at det teologiske arbeidet utført av Faith and Order-kommisjonen i Kirkenes Verdensråd tradisjonelt sett har fokusert på kirkens enhet og på de videre problemstillingene som skaper splid i menneskeheten for øvrig, slik som rasisme. Dette er grunnen til at bønn, særskilt bønn med fokus på kristen enhet, spiller en enda viktigere rolle når den finner sted i kjernen av utfordringene som forsøker å trekke skillelinjer mellom mennesker – alle skapt med samme verdi og skapt i Guds bilde.⁴ Minnesota Council of Churches, som allerede arbeider med å sette søkelyset på disse historiske raseskillene, sammenkalte en arbeidsgruppe som forberedte skriftlesninger, temaer, musikk og gudstjenesteordninger for årets Bønneuke for kristen enhet.

Arbeidsgruppen bestod av prester og lekfolk fra Minnesota i ulike aldre, som alle har vært engasjert i «frontlinjene» av disse problemstillingene. De har utøvd både åndelig omsorg og samfunnsengasjement i regionen, og har førstehånds erfaring med frustrasjonene og ropene til Guds folk. Medlemmene i denne arbeidsgruppen representerte mange ulike kulturelle og åndelige fellesskap, og inkluderte også ulike urfolk og afroamerikanske fellesskap som har vært i sentrum

---

³ Chauvin ble oppsagt av den første afroamerikanske politisjefen i Minneapolis, Medaria Arradondo.

⁴ For videre lesning: *Unity in Today's World – The Faith and Order Study on the Unity of the Church and the Unity of Humankind*, Geneva, WCC, 1978; *Church and World – The Unity of the Church and the Renewal of Human Community*, Geneva, WCC, 1990.

av den siste tids oppgjør. Under arbeidet med dette materialet, opplevde disse fellesskapene ytterligere utenomrettslige drap⁵, barn som døde på grunn av økende vold, og vanskeligheter i kjølvannet av pandemien.

Arbeidsgruppens nettbaserte samlinger ble en etterlengtet og hellig møteplass der støtte og forbønn hjalp gruppen å bevege seg videre, gjennom angrepet på den amerikanske kongressen, rettsaken til tidligere politibetjent Derek Chauvin og 1års-markeringen for drapet på George Floyd.

Arbeidsgruppen bestod av menn, kvinner, mødre, fedre, historiefortellere og healere. De representerte varierte gudstjenesteformer og åndelige uttrykk, både fra amerikanske urfolk og fra folkegrupper som av ulike grunner, både frivillig og ufrivillig, har immigrert til USA og som nå kaller dette deres hjem. Både landlege og urbane regioner var representert. Likedan en rekke kristne fellesskap. Dette mangfoldet la til rette for dyp refleksjon og solidaritet på tvers av alle de ulike perspektivene.

Medlemmene av Minnesota-arbeidsgruppen håper at deres personlige erfaringer med rasisme og devaluering av deres menneskeverd vil være bevis på den inhumane behandling Guds barn gir hverandre. Det er også deres dype lengsel at de som kristne kan legemliggjøre den enheten Gud gir oss i gave, og dermed sette søkelyset på og fjerne alt som forhindrer oss i å forstå og erfare det faktum at vi alle tilhører Kristus.

Deltakere i den internasjonale gruppen

Revd Father Martin Browne, OSB	Glenstal Abbey (Ireland)
Ms Anne-Noëlle Clément	Unité Chrétienne (France)
Revd Anthony Currer	Pontifical Council for Promoting Christian Unity (Vatican)
Dr Masiwa R. Gunda	Programme Executive for Overcoming Racism, Discrimination and Xenophobia– WCC (Switzerland)
Revd Dr Odair Pedroso Mateus	Director of Faith and Order - WCC (Switzerland)
Revd Father James Puglisi, SA	Friar of the Atonement, Centro Pro Unione (Italy/USA)
Revd Dr Mikie Roberts	Programme Executive for Spiritual Life – WCC (Switzerland)
Revd Dr Jochen Wagner	Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen in Deutschland (Germany)

Deltakere fra Minnesota Council of Churches

Revd Dr DeWayne L. Davis	Pastor, Plymouth United Church of Christ, South Minneapolis
Revd Jia Starr Brown	Pastor, First Covenant Church, Minneapolis
Revd Anthony Galloway	Pastor, St. Mark African Methodist Episcopal Church Duluth, Minnesota
Presiding Elder Revd Stacy L. Smith	Presiding Elder, St. Paul/Minneapolis District African Methodist Episcopal Church
Ms Leslie E. Redmond Esq.	Founder of <i>Don't Complain Activate</i> & Former President of Minneapolis NAACP
Revd Dr Kelly Sherman Conroy	Nativity Lutheran Church, Minnesota

---

⁵ Dette begrepet refererer til drap utført av myndighetene uten noen lovlig eller rettslig prosess. Drapet på Daunte Wright i april 2021 er et slikt eksempel.

Revd Jim Bear Jacobs
Revd Antonio Machado

Revd Dr Curtiss DeYoung
Revd Dr Amy Gohdes-Luhman

Minnesota Council of Churches
Evangelical Lutheran Church of America
Dr Cynthia Bailey Manns Director of Adult Education,
Saint Joan of Arc Catholic Church
CEO Minnesota Council of Churches
Pastor, Waconia Moravian Church, Waconia Minnesota

Til de som forbereder gudstjenesten

Vann- og elvemotivet har en viktig kulturell betydning for den lokale arbeidsgruppen som har satt sammen disse gudstjeneste-ressursene. I konteksten til Minnesota har elven og vannet representert både kulturell opprinnelse og død i denne regionens historie.

Dette motivet har også teologisk og liturgisk betydning. På den nordlige halvkule blir Bønneuken for kristen enhet markert i januar, ikke lenge etter at mange kristne trosfelleskap har markert Jesu dåp. Denne overbevisningen om at vi alle tilhører samme trosfamilie, driver arbeidet for sosial rettferdighet, særskilt raserettferdighet. Det kaller oss til å være frimodige vitner og forkjempere for Guds fred og rettferdighet i hele skaperverket.

I andre deler av verden blir Bønneuken markert rundt pinse, når vi feirer Kirkens begynnelse og at vi bygges opp som levende steiner i Kristi kropp. Kirken ble stiftet av Den hellige Ånd, og kjennetegnet av stort mangfold og åndens samlende og profeterende kraft.

Enheter i mangfold og åndens samlende kraft, er det som driver kampen for rettferdighet fremover. Vår felles menneskelighet blir gjort synlig og gir oss muligheten til å samarbeide på tross av ulikheter, i tillegg til evnen til være vitner om Guds kraft.

Sammenhengen mellom stein og vann i urfolkens kontekst handler om å forstå viktigheten og verdien av liv. I urfolkens gamle visdom innehar vann og stein hellige betydninger. Vann er liv og steiner representerer jordens hellighet. Hele skaperverket er fylt med Guds ånd, og derfor hører vi alle sammen. To ulike symboler vil bli brukt i gudstjenesten:

Vann, som representerer dåpen og å bli født på ny.

Stein, som representerer vår personlige og forfedrenes historie.

Etter velkomstordet, tar vi et øyeblikks pause for å bekjenne våre synder og motta tilgivelse, der vi vil ta i bruk Bønneukens hovedtekst (Jes 1,12-18). Under dette botsritualet, heller presten en mugge med vann i døpefonten (eller et fat) mens vers 16 og 17 oppleses. Det er viktig at dette gjøres sakte og hørbart, slik at menigheten kan meditere over betydning av hva som blir sagt og det symboliserer. Etter syndsbekjennelsen følger en åpningsbønn, salme og tekstlesing.

Prekenen skal være grunnfestet i prekenteeksten fra Jesaja, og bør se på sammenhengen mellom kristen enhet og rasediskriminering, både personlig, systemisk og institusjonell diskriminering. Marginaliseringen av mennesker på grunn av deres «rase», kultur eller språk er et angrep på selve kjernen av det menneskelige felleskap og er en viktig årsak til splid i våre kristne fellesskap. Den kristne enhet må være sterk og synlig, slik at alle ser at den samme ånd vi mottak i dåpen også skaper enhet i mangfoldet som er tilstede i Guds skaperverk. Dette er Guds enhetsplan for hele menneskeheten.

Prekenen bør også lede inn i følgende symbolhandling: Alle som er tilstede på gudstjenesten blir gitt en stein i døra på vei inn. Trosfelleskapene som samarbeider om gudstjenesteplanleggingen kan identifisere og invitere to eller tre personer til å fortelle deres historier og dele deres erfaringer med rasistisk urettferdighet og hvordan kristen enhet kan styrke kampen mot urettferdighet. Etter hvert vitnesbyrd, legger møtelederen ned en av steinene rundt et kors eller brennende lys, et symbol på Kristus som vår hjørnestein. Dette handlingsritualet bør forventes å vare rundt 15

minutter. Som en avrunding på denne seansen, kan møteleder oppfordre menigheten til å fortsette å dele deres historier med hverandre etter gudstjenesten.

Liturgien ender med bønn, Vår Far, velsignelsen og avskjedigelse. Liturgien foreslår musikk i forskjellige deler av gudstjenesten, og noen utvalgte salmer kan også finnes i vedlegget.

Denne økumeniske gudstjenesten har en enkel form, slik at den kan tilpasses lokale forhold og tradisjoner. Dette er gjort for å kunne gi rom for et mangfold av uttrykk og muligheten til å utvide gudstjenesteformen for å inkludere andre elementer, slik som lokale ritualer og bønner. Denne liturgien søker å formidle følelsene, strevet, og håpet til dagens etterkommere av afroamerikanske slaver og urfolk bosatt i Minnesota. Dette vil spesielt bli vektlagt i salmene og sangene som er valgt til gudstjenesten.

Ordning for økumenisk gudstjeneste

- L** Leder
T Tekstleser
F Forsamling

Preludium

Inngangsort

Brødre og søstre, vi er samlet her i Faderens, Sønnens og Den hellige Ånds navn. Gjennom dåpens vann ble vi innlemmet i Kristi kropp, men ved våre synder har vi påført hverandre smerte og traumer.

Vi har ikke lykkes i å gjøre det gode.

Vi har ikke kjempet for rettferdighet i møte med undertrykkelse, ei heller adlydet Guds bud om å ta vare på enker og farløse. (Jes 1,17).

Når vi i dag samles, la oss ta et ærlig blick på våre handlinger og mangel på handling, slik at vi kan lære å gjøre det gode og kjempe for det som er rett.

Vi trenger Guds nåde for å overvinne vår splid og for å rive ned systemene og strukturene som har bidratt til å splitte våre fellesskap.

Vi kommer sammen idag for å be om at vår kristne enhet skal styrkes. Vi ber om «åpne hjerter, slik at vi frimodig søker rikdommen som ligger i inkludering, og skattene som finnes i mangfoldet blant oss. Vi ber i tro.»⁶

Salme

Many and great, O God (*Dakota Hymn*) (s. 19)

Velkomstord

Syndsbekjennelse

Syndsbekjennelse ved lesning av Jesaja 1,12-18

L Vi inviteres til å bekjenne våre synder med ordene til profeten Jesaja.

T 1 Når dere kommer for å vise dere for mitt ansikt,

hvem krever da slikt av dere?

Dere trækker ned forgårdene mine.

Kom ikke lenger med unyttige gaver!

Jeg avskyr offerrøyken. (v.12-13a)

---

⁶ Dr Martin Luther King Jr.

F **Tilgi oss Herre, når vi uten ydmykhet kommer for å tilbe deg.**

Stillbet

T 2 Nymåne og sabbat, kunngjøring av høytider
– jeg tåler ikke falskhet og fest.
Jeg hater nymånedagene og festene deres.
De er en byrde jeg er trett av å bære. (v. 13b-14)

F **Vi ber om tilgivelse for kirkene som har deltatt i kolonialismens ondskap verden over.**

Stillbet

T 3 Når dere løfter hendene,
lukker jeg øynene for dere.
Hvor mye dere enn ber,
hører jeg ikke.
Hendene deres er fulle av blod. (v.15)

F **Vi ber om tilgivelse for våre synder, for urettferdigheten og undertrykkelsen som ødelegger den mangfoldige harmonien i ditt skaperverk.**

Stillbet

(Under lesningen beller presten sakte en mugge med vann i døpefonten eller i et fat.)

T 4 Vask dere, gjør dere rene!
Få de onde gjerningene
bort fra mine øyne,
hold opp med å gjøre ondt,
lær å gjøre godt!
Søk det som er rett,
hjelp den undertrykte,
vær forsvarer for farløse,
før enkers sak! (v. 16-17)

F **Slik vi har blitt vasket rene i dåpens levende vann, tilgi oss på ny og forson oss med hverandre og skaperverket.**

Stillbet

T 5 Kom, la oss gjøre opp vår sak! sier Herren.

Om syndene deres er som purpur,
skal de bli hvite som snø,
om de er røde som skarlagan,
skal de bli hvite som ull. (v.18)

L Må Gud i sin miskunn fri dere fra deres synder, så dere kan gjøre rett, vise trofast kjærlighet og vandre ydmykt med deres Gud.

Stillbet

L Den allmektige Gud hører vår bønn, ser i nåde til oss og tilgir oss våre synder.

F **Gud være takk!**

Bønn

L Allmektige Gud, våre hjerter og våre kropper takker for denne muligheten til å bekjenne våre synder – vår urettferdighet og splid – for deg.

Sammen kommer vi frem for ditt åsyn, en hellig familie, forent i det vakre mangfoldet i ditt skaperverk. Noen av oss tilhører urfolk, noen av oss er etterkommere av slaver, noen av oss er etterkommere av slavedrivere, noen av oss er migranter, andre er flyktninger, men alle er vi en del av Kristi kropp.

Vi priser deg, Herre, at ved dåpens levende vann ble våre synder, røde som skarlagan, vasket vekk, og vi fikk legedom i det vi ble en del av det elskede felleskapet, Guds familie. Vi gir deg vår takk og pris, Herre Gud!

Sammen på denne reisen feirer vi med våre hjerter og øyne vid åpne, for å vokse i forståelse og den hellige visdom som deles av alle mennesker. Hjelp oss å omfavne enheten med hverandre. Og minn oss om at vi ved Den hellige Ånd tilhører én familie, midt i ditt skaperverk.

F **Amen**

Salme

Wade into the water (s.20)

Første tekstlesning

Efeserne 2,13-22

Salme 42 i veksellesning

T Som hjorten lengter etter bekker med vann,
lengter min sjel etter deg, min Gud.
Min sjel tørster etter Gud,
etter den levende Gud.

Når skal jeg få komme fram for Guds ansikt?

F **Jeg vil vente på Gud! Enda en gang skal jeg prise ham.**

T Tårer er mitt brød dag og natt.
Hele dagen spør de meg:
«Hvor er din Gud?»
Dette minnes jeg,
min lengsel veller fram:
Til Guds hus vandret jeg i festskaren
med jubelrop og lovsang
– en pilegrimsskare i fest.

F **Jeg vil vente på Gud! Enda en gang skal jeg prise ham.**

T Hvorfor er du tynget av sorg, min sjel,
hvorfor er du urolig?
Jeg vil vente på Gud!
Enda en gang skal jeg prise ham,
min frelser og min Gud.
Jeg er tynget av sorg,

F **Jeg vil vente på Gud! Enda en gang skal jeg prise ham.**

T Herren sender sin godhet om dagen,
sangen hans er hos meg om natten,
en bønn til mitt livs Gud.
Jeg sier til Gud, min klippe:
«Hvorfor har du glemt meg,
hvorfor må jeg gå og sørge
mens fienden plager meg?»

F **Jeg vil vente på Gud! Enda en gang skal jeg prise ham.**

T Fiendens hån går gjennom marg og bein.
Hele dagen sier de: «Hvor er din Gud?»
Hvorfor er du tynget av sorg, min sjel,
hvorfor er du urolig?

F **Jeg vil vente på Gud! Enda en gang skal jeg prise ham.**

Andre tekstlesning

Matteus 25,31-40

Salme

Come thou fount of every blessing (s.21)

Preken

(Etterfulgt av et øyeblikks stillhet eller en salme)

Steiner og fortellinger

De to eller tre forhåndsutvalgte historiefortellerne blir kalt frem.

L La oss høre noen fortellinger. Som levende steiner, bærer vi vitnesbyrd om fortellingene som vil bestå. Med hver fortelling blir Kristi kropp bygget opp. Våre fortellinger er flettet sammen med Kristi fortelling, hjørnesteinen i vår kristne enhet. På samme måte som Gud har skapt oss til å leve i fellesskap med hverandre, slik er også våre fortellinger koblet sammen. La oss reflektere over fortellingene vi hører, mens vi alle holder vår stein.

Fortellerne deler sine vitnesbyrd. Etter hver fortelling svarer forsamlingen med følgende:

F **Jeg forplikter meg til å svare på Jesajas kall til å 'gjøre godt og søke det som er rett'.**

Salme

What a fellowship, what a joy divine (s.22)

Forbønn

L I tro og tillit kommer vi fram for Gud som er Far, Sønn og Hellig Ånd:

Gud vår skaper, vi lever idag med konsekvensene av handlinger som har gjort livet uholdbart for noen og gitt overflod til andre. Lær oss å forvalte ressursene du har gitt oss, til beste for alle og i respekt for skaperverket. Det roper med samstemte sukk og stønn til deg.

F **Lær oss og vis oss veien vi skal gå.**

L Nådige Gud, hjelp oss å gjenopprette den skade vi har påført hverandre og splittelsen vi har skapt i ditt folk. Slik Jesus Kristus pustet Den hellige Ånd på disiplene da han blåste liv i det nye Gudsrikets fellesskap, send din nåde for å helbrede vår splittelse, og gi oss den enheten Jesus ba om.

F **Lær oss og vis oss veien vi skal gå.**

L Kristus, veien, sannheten og livet, du viste hva rettferdighet er i din tjeneste på jorden ved alt det gode du gjorde. Du brøt ned murene som skiller oss og fordømmene som holder oss

fanget. Åpne våre hjerter og sinn, så vi kan erkjenne at, selv om vi er mange, er vi ett i deg.

F Lær oss og vis oss veien vi skal gå.

L Hellige Ånd, du skaper stadig jorden på ny. Fjellenes topper, tordenskrallet over himmelen, rytmen i vassdragene, de taler til oss -

F Fordi vi hører sammen.

L Stjernenes svake skimmer, morgenbrisens duft, blomstenes duggdråper, de taler til oss -

F Fordi vi hører sammen.

L Stemmene til de fattige, de undertrykte og de marginaliserte taler til oss

F Fordi vi hører sammen.

L Men framfor alt, våre hjerter stiger til deg, for vi roper ut 'Abba, Far', når vi sier:

F Vår Far...

Avslutningsbønn

L Evige Gud, se til hvert menneske som er samlet her i ditt navn og send dem det du ønsker de skal dra.

Ved din Hellige Ånd, oppmuntr dem til å fortsette å dele sine fortellinger, gjøre det gode og fremme rettferdighet, for ditt skaperverks skyld.

Hold dem oppe, så de kan være ett, slik at verden kan tro at du har sent din enbårne sønn Jesus til liv for verden.

Utsendelse og velsignelse

L Herren velsigne deg og bevare deg;
Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.
Herren løfte sitt åsyn på deg.
Og gi deg fred.

F Amen

Salme

Lift every voice and sing (s.23)

TILLEGG⁷

Salme   Many and great, O God (Dakota Hymn)⁸

1   Wakantanka taku nitawa tankaya qa
ota; mahpiya kin eyahnake ça, maka kin he
duowanca; mniowanca sbeya wanke cin,
hena oyakihi.

2   Woehdaku nitawa kin he minagi kin
qu wo; mahpiya kin iwankam yati,
wicowašte yuha nanka, wiconi kin he
mayaqu nun, owihanke wanin.

1 Many and great, O God, are your works, maker of earth and sky. Your hands
have set the heavens with stars; your fingers spread the mountains and plains.
Lo, at your word the waters were formed; deep seas obey your voice.

2 Grant unto us communion with you, O star-abiding One.
Come unto us and dwell with us; with
you are found the gifts of life.
Bless us with life that has no end, eternal life with you

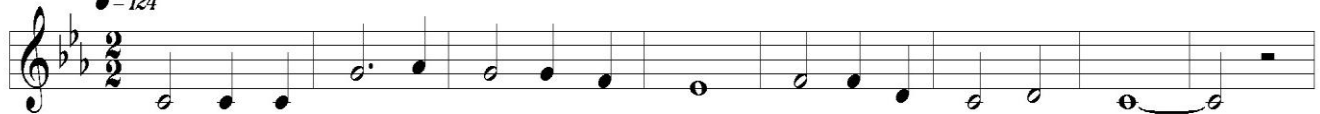
Oversetting: Philip Frazier; Tekst: Joseph Renville (1842)

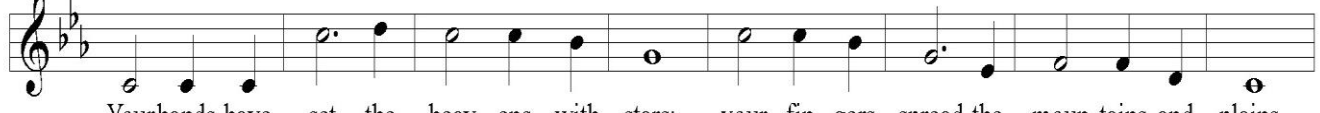
⁷ Disse salmene er foreslått av Minnesota Council of Churches, som forberedte det første prosjektet til Bønneuken for kristen enhet 2023, og utgitt under dets ansvar.

⁸ Denne salmen ble sunget av 38 Dakota krigsfanger, i det de ble ledet til deres henrettelse ved Mankato, Minnesota, 26 desember 1862. Denne sangen ble først utgitt i “The Dakota Indian Hymnal” (1916) og er kanskje den eneste salmen fra den amerikanske urbefolkningen som ble sunget i Nord-Amerika utenfor deres opprinnelige Dakota-kultur. Tekstforfatteren, Joseph Renville, var en del av urbefolkningen i Dakota og oversetteren av salmen er Francis Philip Frazier

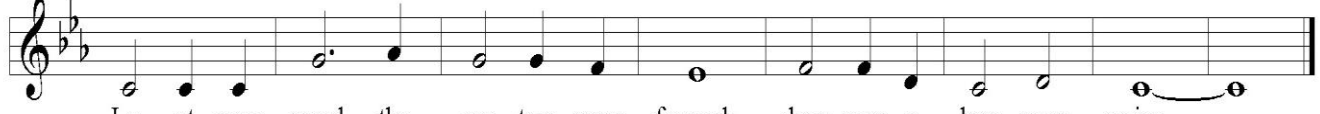
$\bullet = 124$

Man - y and great, O God, are your things, Mak - er of earth and sky.
 Zahl-reich und groß ist, Gott, was du schufst, Er - de und Him-mels - welt!
 Mu - chas y gran - des tus o - bras son. Crea-dor de cie - lo y tierra.

Your hands have set the heav - ens with stars; your fin - gers spread the moun-tains and plains.
 Dei - ne Hand weist den Ster - nen die Bahn, du gabst Ge - stalt den Ber - gen, dem Tal.
 Tu ma - no pu - so es - tre - llas al cie - lo mon - tes y lla - nos has es - par - ci - do,

Lo, at your word the wa - ters were formed; deep seas o - bey your voice.
 Ja, auf dein Wort das Was - ser sich teilt, Mee - re ge - hor - chen dir.
 por tu pa - la - bra el a - gua bro - tó, tu voz es - cu - cha el mar.

hand drum or tom-tom

2. Grant unto us communion with you,
 you star abiding one;
 come unto us and dwell with us;
 with you are found the gifts of life.
 Bless us with life that has no end,
 eternal life with you.

2. Wir bitten, gib' Gemeinschaft mit dir,
 du bist das Licht, das bleibt.
 Komme zu uns und wohne bei uns,
 du hältst des Lebens Gaben bereit.
 Segne mit Leben, das nie vergeht,
 das ewig lebt bei dir.

2. Que entre nosotros tu siempre estés
 Sé tú el principal
 En medio nuestro ven a morar
 contigo esté el don de la vida
 Bendícenos con vida sin fin
 Vida eterna en ti.

Salme Wade into the water⁹

African American Spiritual
arr. Jimmie Abbington

Traditional

Wade in the wa - ter, wade in the wa - ter chil - dren, wade in the wa - ter,

God's gon na trou - ble the wa - ter. See that host all dressed in white,
See that band all dressed in red,
If you don't be - lieve I've been re - deemed,

God's gon - na trou - ble the wa - ter. The lead - er must be the
Looks like the band that
Just fol - low me down to

Is - rael - ite, God's gon - na trou - ble the wa - ter.
Mo - ses led,
Jor - dan's stream,

© 2000 GIA Publications, Inc.

⁹ Dette er en afroamerikansk spiritual av Frederick J. Work og John Wesley Work Jr. (1901). Teksten er basert på skriftavsnittet i Johannes 5,2-9. For slaver representerte sangen livets motgang og strev, og drømmen om frihet. I livets urolige vann (troubled waters) finnes det også helbredende vann, fordi Gud er tilstede i urolighetene.

Salme   Come thou fount of every blessing

Robert Robinson

J. Wyeth Repository of Sacred Music 1813: USA

1. Come, thou Fount of ev - ery bless - ing tune my heart to sing thy
 2. Here I raise my E - be - ne - zer: "Hi - ther to thy help I've
 3. O to grace how great a deb - tor dai - ly I'm con - strained to

grace: streams of mer - cy, nev - er ceas - ing call for
 come;" And I hope, by thy good pleas - ure safe - ly
 be. Let that grace now, like a fet - ter bind my

songs of loud - est praise. Teach me some me - lo - dious
 to ar - rive at home. Je - sus sought me when a
 wan - dering heart to thee. Prone to wan - der, Lord, I

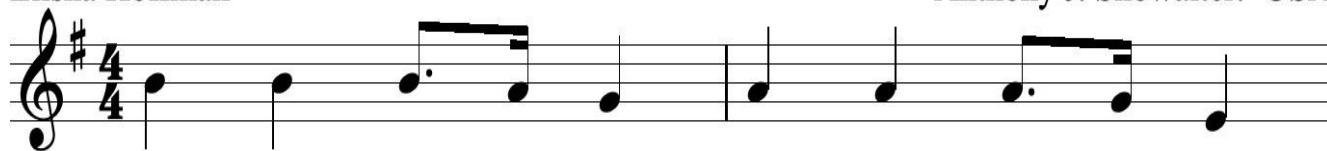
son - net sung by flam - ing tongues a - bove. Praise the
 stran - ger wan - dering from the fold of God. He, to
 feel it. Prone to leave the God I love. Here's my

mount, I'm fixed up - on it, mount of thy un - chang - ing love
 re - scue me from dan - ger in - ter - posed his pre - cious blood.
 heart, O take and seal it. Seal it for Thy courts a - bove.

Salme   What a fellowship, what a joy divine¹⁰

Elisha Hoffman

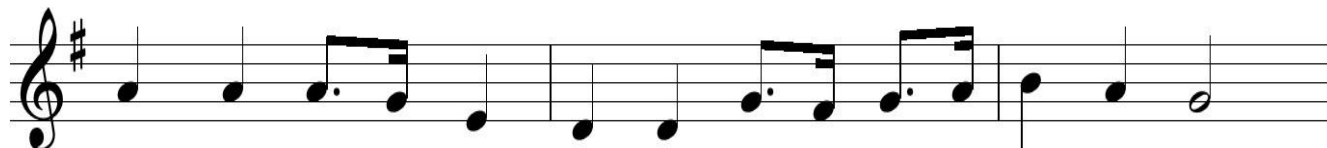
Anthony J. Showalter: USA

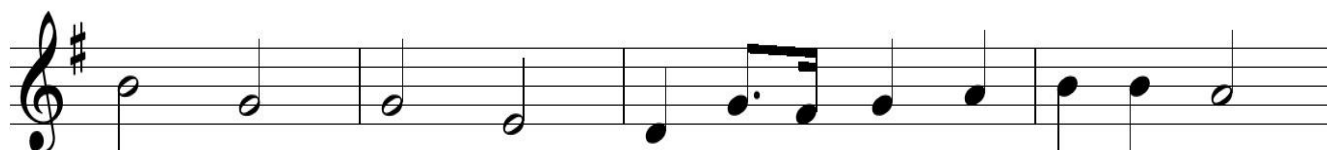
1. What a fel - low - ship, what a joy di - vine,
2. Oh, how sweet to walk in this pil - grim way,
3. What have I to dread, what have I to fear,

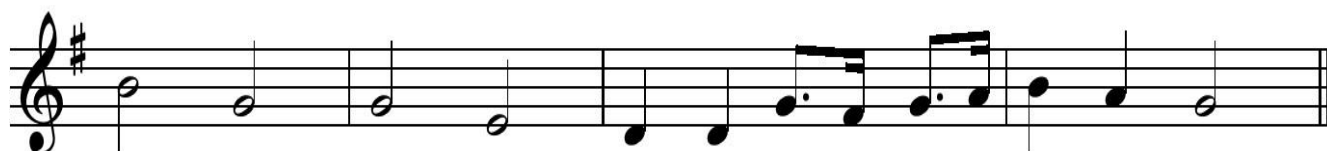
lean - ing on the ev - er - last - ing arms; what a bless - ed - ness,
lean - ing on the ev - er - last - ing arms; oh, how bright the path
lean - ing on the ev - er - last - ing arms I have bless - ed peace

what a peace is mine, lean - ing on the ev - er - last - ing arms.
grows from day to day, lean - ing on the ev - er - last - ing arms.
with my Lord so near, lean - ing on the ev - er - last - ing arms.

Lean - ing lean - ing, safe and se - cure from all a - larms;

lean - ing lean - ing, lean - ing on the ev - er - last - ing arms.

¹⁰ . Denne salmen, skrevet i 1887 av E. A. Hoffman, ble inspirert av 5.Mosebok 33,27. Den er ment som en hjelp til å reflektere over hva det betyr å finne vår tilflukt i vår Himmelske Fars armer når vi opplever frykt og motstand, og til å la Guds glede og fred erstatte vår ensomhet og bekymring.

Avslutningssalme Lift every voice and sing ¹¹

James Weldon Johnson

J. Rosamond Johnson: African-American

1. Lift ev - ery voice and sing till earth and heav - en
 2. Ston - y the road we trod, bit - ter the chas - tening
 3. God of the wea - ry years, God of our si - lent

ring, ring with the har - mo - nies of lib - er -
 rod, felt in the days when hope un - born had the
 tears, Thou who hast brought us thus far on the

ty. Let our re - joic - ing rise high as the lis - tening
 died; yet, with a stead - y beat, have not our wea - ry
 way; Thou who hast by thy might led us in - to the

skies; let it re - sound loud as the roll - ing sea.
 feet come to the place for which our par - ents sighed?
 light: keep us for - ev - er in the path, we pray.

Sing a song full of the faith that the dark past has taught us;
 We have come o - ver a way that with tears has been wa - tered;
 Lest our feet stray from the plac - es, our God, where we met thee;

¹¹ . Dette er en afroamerikansk spiritual, skrevet av James Weldon Johnson (1900). Den blir ofte betegnet som USAs svarte nasjonalsang. Sangen er en takkebønn for trofasthet og frihet fra slaveriet, og er et rop om frigjøring og bekreftelse av den afroamerikanske folkegruppen.

BIBELSTUDIUM OG BØNNER FOR “DE ÅTTE DAGENE”

DAG 1

Å lære å gjøre det rette

Lesetekst

- Jes 1,12-18   Lær å gjøre godt! Søk det som er rett, hjelp den undertrykte, vær forsvarer for farløse, før enkers sak!
- Luk 10,25-36   Han spurte Jesus: «Hvem er så min neste?»

Til ettertanke

Ifølge Jesaja ønsker Gud at Juda ikke bare praktiserer rettferdig livsførsel, men at de også omfavner prinsippet om alltid å gjøre det som er rett. Gud vil ikke bare at vi skal ta vare på foreldreløse og enker, men gjøre det som er rett og godt for dem og alle andre marginaliserte grupper i samfunnet. Det hebraiske ordet for godt is *yaw-tab'*, som betyr å være glad, fryde seg, å gjøre noe bra, å gjøre noe vakkert.

Å være en kristen betyr å være en disippel. Alle kristne er underlagt Guds Ord, og sammen lærer vi hva det betyr å gjøre godt og hvem det er som trenger slik solidaritet. Mens samfunnet for øvrig blir mer og mer likegyldig til menneskers behov, må vi – Guds barn – lære å forsvare våre undertrykte brødre og søstre ved å konfrontere maktstrukturene med sannhet. Og hvis det blir nødvendig, kjempe for deres sak, slik at de kan leve i fred og rettferd. På denne måten vil vi alltid gjøre det som er rett!

Vår forpliktelse om å utslette rasismens synd og bli helbredet for dens følger, krever at vi er forberedt og villige til å ha fellesskap med våre kristne brødre og søstre.

Kristen enhet

En lovkyndig spurte Jesus: «Hvem er så min neste?» Jesu svar utfordrer oss til å se forbi skillelinjene tegnet opp av religion, avstamning og nasjonalitet, for å gjenkjenne vår neste i nød. På samme måte må kristne også se forbi disse skillelinjene innad i den kristne familie, for å gjenkjenne og elske våre brødre og søstre i Kristus.

Utfordring

Hvem er de marginaliserte eller undertrykte i deres samfunn? Hvordan kan kirker gå sammen med disse brødrene og søstrene, møte deres behov og tale deres sak?

Bønn

Herre, du kaller ditt folk ut av slaveri og inn i frihet.

Gi oss styrke og mot til å lete etter de som har behov for rettferdighet. Hjelp oss å gjenkjenne

dette behovet og tilby hjelp. Vi ber om at du, ved Den hellige Ånd, skal samle oss i Jesu Kristi, vår Hyrdes, flokk. Amen.

DAG 2

Når man gjør det rette...

Lesetekst

- Ordspr. 21,13-15   At en gjør det rette, er en glede for den rettferdige, men en gru for dem som gjør urett.
- Matt 23,23-25   Rettferdighet, barmhjertighet og troskap. Det ene burde gjøres og det andre ikke forsømmes.

Til ettertanke

Helt fra første kapittel forsøker Ordspråkene å gi kunnskap og formaning som gir innsikt om ærlighet, rettferd og rett. (Ordspr. 1,2) Gjennom hele boken finner vi et gjennomgående refreng: Oppfordringen til å gjøre det som er rett og til å etterstrebe rettferdighet. Gang på gang gjentas dette og løftes frem som mer verdifullt for Gud enn offer. I en enkelt setning fullpakket med visdom sier forfatteren at de rettferdige gleder seg når rettferd blir praktisert. Men rettferdigheten er en gru for dem som gjør urett. På tvers av alle skillelinjer burde kristne forenes i gleden over rettferdighet, og være klare til å stå sammen i kampen når denne rettferdigheten fører til motstand. Når vi gjør det Gud krever, og våger å kjempe for rettferdighet, vil vi noen ganger oppleve hard motstand og opposisjon mot alle forsøk på å løfte frem de svakeste blant oss.

De som drar nytte av systemene og strukturene etablert av hvit overmakt, og andre undertrykkende ideologier som “kastesystemer” og patriarkater, vil forsøke å hemme og benekte rettferdighet, ofte med makt. Men det å søke etter rettferdighet handler i stor grad om å utfordre maktens kjerne, og dermed gjøre plass til Guds rettferdige orden og visdom i en verden som altfor ofte er likegyldig til menneskelig lidelse. Samtidig er det også en glede å kunne gjøre det rette. Vi kan finne glede i å bekrefte at «Black Lives Matter», mens vi kjemper for rettferdighet for Guds undertrykte, underkuete og utnyttede barn.

Det finnes glede i å søke forsoning med andre kristne, slik at vi på en bedre måte kan proklamere Guds rike. La den gleden få utløp i vår felles erfaring av Guds nærvær i våre fellesskap, der vi gir Ham plass til å gå sammen med oss mot legedom, forsoning og enhet i Kristus.

Kristen enhet

De religiøse lederne som Jesus snakker til i teksten fra Matteus hadde blitt vant til og komfortable med uretten som fant sted. De var villige til å utføre religiøse plikter som å gi tiende av mynte, dill og spisskumin, men forsømte de mer tungtveiende kravene til rettferdighet, barmhjertighet og troskap. På samme måte har kristne blitt vant til og komfortable med splittelsen som finnes mellom

oss. Vi er trofaste i store deler av vår religiøse praksis, men overser ofte Herrens utfordrende kall til enhet blant alle hans disipler.

Utfordring

Hvordan kan lokalmenigheter støtte hverandre i møte med motstanden som kan følge av å gjøre rett?

Bønn

Gud, du er visdommens kilde. Vi ber om visdom og mot til å gjøre det rette, til å respondere på verdens urett med handling, og til å søke å reparere det som er galt.

Vi ber om visdom og mot til å vokse i enheten til din sønn, Jesus Kristus, som med deg og Den hellige Ånd, regjerer fra evighet til evighet. Amen.

DAG 3

Gjøre rett, vise trofast kjærlighet, vandre ydmykt

Lesetekst

- Mik 6, 6-8   Og hva krever Herren av deg? Bare at du gjør rett, viser trofast kjærlighet og vandrer ydmykt med din Gud.
- Mark 10, 17-31   Gode mester, hva skal jeg gjøre for å arve evig liv?

Til ettertanke

Vi – ikke jeg. Profeten advarer folket om hva trofasthet til Guds pakt innebærer: «...Og hva krever Herren av deg? Bare at du gjør rett, viser trofast kjærlighet og vandrer ydmykt med din Gud.» Det hebraiske språket på den tiden skilte ikke mellom rettferdighet og trofast kjærlighet. De er ikke motsetninger, men heller bundet sammen i et enkelt ord: *mishpat*. Gud har vist oss hva godhet er, og ber oss om å gjøre rett ved å vise trofast kjærlighet og vandre ydmykt med Gud. Å vandre ydmykt med Gud betyr å være en medvandrer for andre, og derfor handler det ikke bare om den enkelte: min vandring, min kjærlighet.

Kjærligheten som Gud inviterer oss inn i er alltid en kjærlighet som samler oss i fellesskap: vi – ikke jeg. Dette perspektivet utgjør hele forskjellen i hvordan vi «gjør rett». Som kristne kalles vi til å gjøre rett for å manifestere noe av Guds rike i verden, og gjennom det å invitere andre mennesker inn i Guds trofaste kjærlighet. I Guds rike er vi alle fullt ut elsket som Guds barn, og som Guds menighet er vi kalt til å elske hverandre som brødre og søstre og invitere andre inn i denne kjærligheten.

Å gjøre rett, vise trofast kjærlighet og vandre ydmykt med vår Gud – alt dette kaller kristne til å arbeide i fellesskap for sammen å dele vitnesbyrden om Guds rike til våre nabolag. Vi – ikke jeg.

Kristen enhet

Å «vandre ydmykt» var en utfordring for den unge rike mannen som spurte Jesus hva han måtte gjøre for å arve evig liv. Han hadde holdt alle budene fra han var ung, men kunne ikke ta det neste skrittet inn i disippelflokken til Jesus på grunn av sin velstand. Han var bundet av sine eiendeler. Hvor vanskelig det er for kristne å slippe taket i det som vi tror er rikdommer, men som holder oss borte fra den større rikdommen det er å bli en av Jesu disipler.

Utfordring

Hvordan kan våre kirker og menigheter på en bedre måte møte behovene til våre mest sårbare naboer? Hvordan kan vi ta på alvor hver stemme i våre byer og nabolag?

Bønn

Barmhjertige og nådige Gud, utvid vårt synsfelt så vi kan se oppdraget vi deler med alle våre kristne trossøsken: Å demonstrere ditt rikes rettferd og din trofaste kjærlighet. Hjelp oss å ønske vår neste velkommen, slik din sønn har ønsket oss velkommen.

Hjelp oss å vokse i raushet, så vi kan være vitner om den nåde du så raust har øst ut over oss.
Ved Kristus, vår Herre. Amen.

DAG 4

Se, de undertrykte gråt

Lesetekst

- Fork 4,1-5   Igjen så jeg alle de undertrykte, de som lider urett under solen. Se, de undertrykte gråt, og det var ingen som trøstet. Undertrykkernes hånd slo dem, og det var ingen som trøstet.
- Matt 5,1-8   ...Salige er de som sørger, for de skal trøstes...

Til ettertanke

«Se, de undertrykte gråt.» Vi får en følelse av at forfatteren har vært vitne til grusomheter mange ganger før. Og samtidig er det kanskje første gang forfatteren virkelig har sett tårene til de undertrykte, og tatt inn over seg deres smerte og underkastelse. Det finnes så mye å sørge over, men ved å se på nytt kan vi finne en spire til håp: Kanskje det å være vitne til hendelsene denne gangen vil føre til endring, skape en forandring.

En ung kvinne så og la merke til de undertryktes tårer. Mobilvideoen hun filmet av drapet på George Floyd i mai 2020 ble sett verden over og utløste en hellig vrede. Mennesker ble vitne til, og endelig erkjente, det som har vært afroamerikaneres opplevelse i århundrer: påtvungen underkastelse av undertrykkende systemer, mens blinde og privilegerte tilskuere er vitner til det hele. Erkjennelsen av denne smertefulle realiteten har, bedre sent enn aldri, ført til en verdensvid bølge av medfølelse, både i form av bønn og demonstrasjoner for rettferdighet.

Utviklingen fra kun å observere til å virkelig se og forstå, er en oppmuntring til oss alle. Gud kan fjerne skjellene fra øynene våre slik at vi kan se ting på nye og frigjørende måter. Når de skjellene faller av, vil Den hellige Ånd gi innsikt og overbevisning til å respondere på nye måter. En av responsene som kirkene og samfunnet ga var å opprette et bønnetelt på George Floyd Square, stedet der drapet fant sted. På denne måte stod kirkene og lokalsamfunnet sammen om å tilby trøst og omtanke til de som sørget og var undertrykt.

Kristen enhet

Matteus' versjon av saligprisningene begynner med at Jesus så folkemengden. I den folkemengden må han ha sett de som var fredsskapere, de som var fattige i ånden, de som var rene av hjertet, menn og kvinner som sørget, og de som hungret og tørstet etter rettferdigheten. Jesus setter ikke bare ord på menneskers utfordringer i saligprisningene, han beskriver også hva de vil bli i fremtiden: Guds barn og arvinger av himmelriket. Som kristne er vi kalt til å se de hellige kampene som utkjempes i livene til våre brødre og søstre i Kristus.

Utfordring

Hvordan har du forholdt deg til kristne grupper som setter undertrykking i samfunnet på agendaen? Hvordan kan kirkene i ditt lokalsamfunn sammen vise støtte og solidaritet med de som blir undertrykt?

Bønn

Rettferdige og nådige Gud, la skjellene falle fra våre øyne, så vi kan legge merke til undertrykkelsen som finnes rundt oss.

Vi ber i Jesu navn, han som så folkemengden og hadde medfølelse med dem. Amen.

DAG 5

Synge Herrens sanger som fremmede i landet

Lesetekst

Sal 137,1-4   De som tok oss til fange, ba oss om sang, de som bortførte oss, ba om glede:
«Syng en av Sions sanger for oss!»

Luk 23,27-31   Jerusalems døtre! Gråt ikke over meg, men gråt over dere selv og barna deres.

Til ettertanke

Salmistens klagesang har sitt utgangspunkt i Judas bortføring til Babylon, men bortføringens smerte er likefullt noe som gir gjenklang på tvers av tidsepoker og kultur. Kanskje ble hvert vers ført i pennen kun avbrutt av dyp hulkegråt. Eller kanskje dette diktet så dagens lys med et likegyldig trekk på skuldrene, noe som bare kan skje som et resultat av å leve med urettferdighet og følelsen av total maktløshet over egen situasjon. Uavhengig av hva som var bakteppet for teksten, smerten som blir formidlet i denne salmen gir dyp gjenklang dypt i hjertene til alle som blir behandlet som fremmede, både i fremmede land og i egne land.

Kravet om å smile og være glad, om å synge sangene fra en «fornøydlig» fortid kommer fra undertrykkeren. Dette er et krav som har blitt stilt til marginaliserte mennesker gjennom hele historien. Om det var i omreisende «minstrel-forestillinger»¹², eller Geisha-danser¹³, eller «Ville Vesten» cowboy- og indianershow¹⁴, så har undertrykkere ofte tvunget undertrykkede mennesker til å fremføre sine innslag med et smil om munnen for å holde seg i live. Budskapet deres er like enkelt som det er brutalt: Dine sanger, dine seremonier, din kulturelle identitet, det som gjør deg hellig unik, er kun tillatt så lenge det tjener oss.

---

¹² Minstrel-showene regnes av mange som den første opprinnelige formen for amerikansk populærunderholdning. De vokste frem på 1830-tallet som en kombinasjon av «blackface» (hvite aktører som sminket seg svarte) og teaterproduksjoner som fremstilte afroamerikanere på nedverdiggende vis. Likefullt, på 1890-tallet var det afroamerikanske artister som gjorde seg «svarte», sang, danset og fremførte provokative innslag om teamer som sex i de «fargede minstrel-showene», samtidig som de var bevisst ansvarlig om å balansere ut stereotopiene av den svarte identiteten. De rasistiske fordommene og de politiske stereotopiene av svarte mennesker som komiske, primitive og overfølsomme ble motsagt ved å fremføre nyanserte versjoner av den svarte identiteten.

¹³ På 1600-tallet vokste rollen til geishaen frem i Japan. Hun skulle være en «kunstner» som underholdt med dans, musikk, samtale og andre fremføringer som alle fant sted under diverse te-seremonier.

¹⁴ Etter slaget ved Little Bighorn i 1876, opprettet Buffalo Bill Cody «The Wild West Show», en omreisende sirkusforestilling som skulle vise frem alle elementer fra «vesten», inkludert en gjenskapning av «General Custard's Last Stand». Det store trekkplasteret var ekte indianere som fremstod som kultiverte, ikke som villmenn, og som deltok i forestillingene. Dette skjedde på samme tid som de amerikanske myndighetene fortsatt var i strid på indiansk territorium.

I denne salmen får generasjoner av undertrykkede mennesker en stemme. Hvordan skulle vi kunne synge Herrens sang når vi er fremmede i eget land? Vi synger ikke for våre overgripere, men for å prise Gud. Vi synger fordi vi ikke er alene, fordi Gud aldri har forlatt oss. Vi synger fordi vi har en sky av vitner omkring oss. Våre forfedre og helgene inspirerer oss. De oppmuntrer oss til å synge sanger om håp, sanger om frihet, sanger om frigjøring, sanger om et hjemland der folk blir gjenoppreist.

Kristen enhet

Lukas' evangelium forteller at mennesker, mange av dem kvinner, følger Jesus, selv når han bærer sitt kors til Golgata. Denne etterfølgelsen er trofast disippelskap. Jesus anerkjenner også deres kamper og den lidelse de vil måtte utholde når de selv trofast tar opp sine egne kors.

Takket være den økumeniske bevegelse kan kristne i dag dele salmer, bønner, refleksjoner og insikter på tvers av tradisjoner. Vi mottar dem som gaver. De har sitt utspring i den tro og trofasthet som kristne fra andre fellesskap enn våre egne har måttet vise, ofte gjennom vanskeligheter. Disse gavene er rikdommer som skal verdsettes og være et vitne om den kristne tro vi deler.

Utfordring

Hvordan kan vi løfte frem historiene til våre forfedre og de hellige som ikke lenger er blant oss, de som sang sanger om tro, håp og frigjøring fra fangenskap?

Bønn

Gud, de undertryktes Gud,
åpne våre øyne så vi ser den skaden
våre søstre og brødre i Kristus fortsetter å bli påført.
Må din Ånd gi oss mot til samstemt å synge sammen med,
og løfte våre stemmer for, de som lider i stillhet.
Vi ber i Jesu navn. Amen.

DAG 6

Det dere gjorde mot én av disse mine minste, har dere gjort mot meg.

Lesetekst

Esek 34,15-20   Jeg vil lete opp de bortkomne, føre tilbake de fordrevne, forbinde de skadde, styrke de syke.

Matt 25,31-40   Sannelig, jeg sier dere: Det dere gjorde mot én av disse mine minste søsken, har dere gjort mot meg.

Til ettertanke

I Matteusevangeliet blir vi minnet på at det ikke er mulig å skille vår kjærlighet til Gud fra vår kjærlighet til andre mennesker. Vi elsker Gud når vi gir mat til den sultne, gir den tørste drikke, tar imot den fremmede, kler den nakne, ser til den syke og besøker den som sitter i fengsel. Når vi tar oss av «en av disse mine minste», tar vi oss av Kristus selv.

2020 og 2021 var år der Guds barns lidelse virkelig kom til overflaten. Den globale Covid-19 pandemien, sammen med økonomiske, utdannings- og miljømessige ulikheter, påvirket oss på måter som det vil ta årtier å restituere oss fra. Pandemien synliggjorde individuell og kollektiv lidelse verden over og førte kristne sammen i kjærlighet, empati og solidaritet. På samme tid synliggjorde drapet på George Floyd i Minnesota, utført av politibetjent Derek Chauvin, at det fortsatt er en lang vei å gå når det gjelder rasisme. Floyds rop «Jeg kan ikke puste» ble også ropet til mange som led under vekten av både pandemien og undertrykkelse.

Gud kaller oss til å løfte frem verdien til alle Guds barn. Å ta vare på, tjene og elske andre mennesker viser ikke bare hvem de er, men hvem vi er. Som kristne må vi forenes i vårt ansvar om å elske og vise omsorg for andre, på samme måte som vi blir tatt vare på og elsket av Gud. Når vi gjør det, lever vi troen ut i handling, i tjeneste for verden.

Kristen enhet

Profeten Ezekiel beskriver Herren Gud som en hyrde som tar hånd om flokken ved å lete opp de bortkomne, føre tilbake de fordrevne og forbinde de skadde. Faderens ønske for hans folk er enhet. Og han fortsetter å skape denne enheten og ta hånd om flokken, ved Den hellige Ånds gjerning. Gjennom bønn åpner vi oss opp for å motta Ånden som gjenoppretter enheten blant alle døpte.

Utfordring

På hvilke måter er «disse mine minste» vanskelig å få øye på for deg eller din menighet? Hvordan kan kirkene våre samarbeide om å ta vare på og tjene «disse mine minste»?

Bønn

Kjærlighetens Gud,
vi takker deg for din uendelige omtanke og kjærlighet til oss.
Hjelp oss å synge sanger om forsoning.
Åpne våre hjerter så vi kan motta din kjærlighet og
dele din miskunnhet med alle mennesker.
Vi ber i Jesu navn. Amen.

DAG 7

‘What is now does not have to be’

Lesetekst

Job 5,11-16   Da blir det håp for den svake. Ondskapen lukker sin munn.
Luk 1,46-55   Han støtte herskere ned fra tronen og løftet opp de lave.

Til ettertanke

Jobs liv gikk «på skinner» frem til han helt uventet opplevde tapet av alle husdyr og tjenere, og også det traumatiske tapet av sine barn. Han opplevde lidelse, både i kropp, sjel og ånd. Vi bærer alle på lidelse, som gjør seg gjeldende i vår kropp, sjel og ånd. Kanskje trekker vi oss unna Gud og andre

mennesker. Kanskje mister vi håpet. Men, som kristne, er vi forent i vår tro på at Gud er med oss gjennom all vår lidelse.

11. april 2021 ble Daunte Wrigth, en 20-årig ubevæpnet afroamerikansk mann, skutt og drept av en hvit politibetjent under en rutinekontroll i Minnesota. Denne hendelsen fant sted mens rettsaken til Derek Chauvin for drapet på George Floyd foregikk.

Det er lett å kjenne på håpløshet når vi gang på gang blir påminnet at vi lever i et ødelagt samfunn som ikke evner å anerkjenne, løfte frem og beskytte alle menneskers verdi og frihet. I følge Fr. Beyan Massingale, en ledende katolsk sosialetiker og forsker på rasisme og rettferd, er «sosialt liv bygget opp av mennesker. Samfunnet vi lever i, er et resultat av menneskelige valg og avgjørelser. Dette betyr at mennesker kan endre ting. Det som mennesker ødelegger, deler opp og skiller fra hverandre, kan vi med Guds hjelp helbrede, forene og gjenopprette. Det som er nå, trenger ikke være slik, og i det ligger håpet og utfordringen.»

Gjennom bønn lar kristne seg påvirke av Guds hjerte, for å elske det Han elsker og for å elske slik han elsker. Ærlige og ekte bønner hjelper kristne, uavhengig av uenighet, til å elske hva, hvem og hvordan Gud elsker, og til å uttrykke denne kjærligheten i handling.

Kristen enhet

‘Magnificat’ er Marias lovsang til Gud for alt som hun ser Han gjør: Han gjenoppretter mennesker ved å løfte opp de lave; bekjemper urettferdighet ved å gi mat til de sultne; og husker på Israel, sin tjener. Herren glemmer aldri sine løfter og forlater aldri sitt folk. Det er lett å overse eller undervurdere troen til de som tilhører andre kristne fellesskap, særlig dersom det er snakk om små fellesskap. Men Herren ser på helheten ved å løfte opp de lave, slik at den enkeltes verdi blir anerkjent. Vi er kalt til å se med Hans øyne og til å verdsette alle våre trossøsken slik Han verdsetter dem.

Utfordring

Hvordan kan vi forenes i Kristus med håp og tro om at Gud vil «lukke ondskapens munn»?

Bønn

Håpets Gud,

hjelp oss å huske på at du er med oss i vår lidelse.

Hjelp oss å gi hverandre håp når håpløsheten stadig kommer som en ubuden gjest i våre hjerter.

Gi oss den gave å bli grunnfestet i din kjærlighets ånd, i det vi sammen kjemper mot alle former for undertrykkelse og urettferdighet.

Gi oss mot til å elske hva, hvem og hvordan du elsker, og til å uttrykke denne kjærligheten i handling.

Ved Kristus, vår Herre. Amen.

DAG 8

Rettferdigheten som gjenoppretter fellesskap

Lesetekst

Sal 82,1-4   Hjelp svake og farløse til deres rett, frikjenn hjelpeløse og fattigfolk
Luk 18,1-8   Skulle ikke da Gud hjelpe sine utvalgte til deres rett, de som roper til ham dag og natt?

Til ettertanke

Salmenes bok er en samling bønner, lovprisning, klagesanger og veiledning fra Gud til oss. I salme 82 etterlyser Gud den type rettferdighet som verner om grunnleggende menneskerettigheter alle har krav på: Frihet, trygghet, menneskeverd, helse, likestilling og kjærlighet. Salmen snakker også om å velte systemene som opprettholder undertrykkelse og diskriminering, og å rette på alt som er urettferdig, korrump, eller utnyttende. Det er denne formen for rettferdighet vi som kristne er kalt til å kjempe for. I det kristne fellesskap forener vi våre viljer og handlinger med Guds vilje og handling gjennom hans frelsesverk for skaperverket. Splittelse, også blant kristne, har alltid sin dypeste årsak i synd. Og frelse og forløsning gjenoppretter alltid fellesskap.

Gud kaller oss til å legemliggjøre vår kristne tro i handling. Vi må leve ut sannhetene om at hvert menneske har verdi, og at mennesker er mer verdt enn ting. Og målestokken for enhver institusjonell struktur i samfunnet må være om den truer eller styrker enkeltmenneskers liv og verdi. Alle mennesker har en rett til og et ansvar for å delta i samfunnet, for sammen å jobbe for det felles beste for alle, særlig for dem som strever og de som lider nød.

I *Jesus and the Disinherited*, sier Revd Dr Howard Thurman, som selv var en av Dr Martin Luther King Jr.'s åndelige rådgivere: «Vi må proklamere sannheten om at alt liv er ett, og at vi alle er bundet sammen. Derfor er det nødvendig at vi arbeider for et samfunn der det svakest menneske kan finne tilflukt og bli styrket. Vi må ofre våre liv for samfunnsendring, slik at hvor enn vi er, der er Guds rike nær.»

Kristen enhet

Jesus fortalte lignelsen om enken og den uhederlige dommeren for å lære folk «at de alltid skulle be og ikke miste motet» (Luk 18,1). Jesus har vunnet en endelig seier over urettferdighet, synd og splittelse. Som kristne er vår primære oppgave å ta imot denne seieren i våre hjerter gjennom bønn, før vi lever den ut i handling. Måtte vi aldri miste motet, men fortsette å be Gud om å forene oss og om hjelp til å leve ut denne enheten i handling.

Utfordring

På hvilken måte er våre menigheter, Guds folk, kalt til å arbeide for den rettferdighet som forener oss i handling og tjeneste for hele Guds familie?

Bønn

Gud, skaper og forløser av all ting,
lær oss å se innad for å bli grunnfestet i din kjærlighets ånd,
slik at vi kan gå ut med visdom og mot,
og alltid velge kjærlighetens og rettferdighetens vei.
Dette ber vi om i din sønns, Jesu Kristi navn, og i Den hellige Ånds enhet. Amen.

MINNESOTA COUNCIL OF CHURCHES¹⁵

Minnesota Council of Churches (MCC) er en kirkelig medlemsbasert organisasjon i Minnesota. De 27 medlemmene representerer menigheter fra en rekke kirkesamfunn: historisk svarte menigheter, mainline protestantiske menigheter, pinsemenigheter, Peace Church, gresk-ortodokse menigheter, i tillegg til Dakota (Native American) Presbytery. Organisasjonens hovedfokus er for tiden tjenester og bolig-assistanse for flyktninger, trosdialog, og arbeid med raseproblematikk og sosial rettferdighet.

Minnesota Council of Churches ble etablert i 1947 som en sammenslåing av flere økumeniske organisasjoner i delstaten Minnesota. På tross av solid representasjon fra protestantiske grupper, tok det flere år før de lutherske kirkene ble en del av fellesskapet. Den økumeniske rekkevidden ble ytterligere utvidet da den gresk-ortodokse kirke ble med. Den romersk-katolske kirke har aldri vært medlem av organisasjonen, men MCC nyter godt av det sterke samarbeidet med erkebiskopen av St. Paul og Minneapolis og andre biskoper i delstaten Minnesota. MCC har også bevisst søkt å bygge relasjon med progressive evangelikale grupper. I årenes løp har Minnesota Council of Churches opprettet sterke bånd med grupper fra andre trosretninger, inkludert muslimer, jøder, unitarister, buddhister, og hinduer.

I den spede begynnelsen var MCC hovedsakelig en stemme for hvite protestantiske kirker, og medlemskirkene var alle ledet av, og hovedsakelig sammensatt av, hvite. I løpet av de neste 50 årene ble temaer som rasisme og samarbeid med BIPOC (Black, Indigenous, and Person of Colour) bragt på agendaen. «Hvit rasisme», borgerrettigheter, og raseproblematikk ble løftet frem som fokusområder. Samarbeid med kristne grupper i den amerikanske urbefolkningen ble også prioritert. Dr Martin Luther King Jr. deltok på et arrangement i 1957 og MCCs daglige leder deltok i Kings begravelse i 1968 i Atlanta.

På midten av 1990-tallet, gjennom et samarbeid med St. Paul Area Council of Churches og The Greater Minneapolis Council of Churches, ble en strategi for anti-rasisme kalt Minnesota Churches Anti-Racism Initiative (MCARI) lansert. I mer enn 15 år ble disse ressursene i anti-rasisme brukt for å utruste kirkene, og senere også utdanningsinstitusjoner og ideelle organisasjoner.

I løpet av organisasjonens historie har MCC samhandlet med de historisk svarte kirkesamfunnene og de ulike afroamerikanske menighetene. Men det var kun etter år 2000 at de fire historisk svarte kirkesamfunnene med representasjon i Minnesota ble aktive medlemmer. I 2015 var The African Methodist Episcopal Church, the Church of God in Christ, The National Baptist Convention USA og The Pentecostal Assemblies of the World alle medlemmer i MCC. I år 2020 ble de også etterfulgt

---

¹⁵ Denne teksten er gjengitt med tillatelse av Minnesota Council of Churches, som skrev utkastet til ressursene til Bønneuken for kristen enhet 2023.

av Dakota (Native American) Presbytery og det multietniske kirkesamfunnet kalt The Communion of Holy Christian Churches. Alt dette var med på å utvide mangfoldet i MCCs medlemsliste.

Selv med historisk svarte kirkesamfunn som medlemmer, hadde MCC i all hovedsak en hvit organisasjonsstruktur med hvitt lederskap. Styret i MCC bestod av medlemsorganisasjonenes øverste lederskap og noen øvrige medlemmer. Dette resulterte i en overrepresentasjon av hvite i styret, og ble en utfordring og bekymring i MCCs lederskap når deres engasjement for sosial rettferdighet og raseproblematikk økte. For å beskytte organisasjonens integritet i det viktige arbeidet for raserettferdighet, ble det besluttet at lederstrukturen måtte gjenspeile det samme engasjementet for kampen mot rasediskriminering.

I 2018 ble det bevisst gjort strukturelle endringer som sørget for at ledere for svarte kirkesamfunn skulle fungere som styreleder og nestleder i overskuelig fremtid.

Dette økte innflytelsen og beslutningene til svart lederskap i strukturen til MCC. Dette ble etterfulgt av valget om å sørge for at de 10 medlemmene av MCCs hovedstyre skulle bestå av et flertall fra BIPOC (Black, Indigenous, and Person of Colour).

I 2019 dannet MCC en «Vision and Program Commission», der 20 ledere skulle utarbeide og fremlegge en fremtidsvisjon for organisasjonen. Denne gruppen hadde lik representasjon av amerikanske urfolk, afroamerikanere, latinamerikanere, asiatiske-amerikanere og hvite. Et betydelig flertall av gruppen var under 40 år og flertallet var kvinner. Denne visjons-kommisjonen ble gitt i oppgave å fremlegge en multietnisk fremtidsvisjon for MCC, som skulle nyansere den amerikanske kirkevirkelighetens binære forståelse av svart og hvit.

I 2020 godkjente hovedstyret i MCC en vedtektsendring som la til ekstra styremedlemmer, noe som sørget for at styret nå ville bestå av en BIPOC-majoritet. I 2021 var MCCs hovedstyre, for første gang i organisasjonens historie, sammensatt av både et BIPOC-flertall og kvinnelig majoritet.

Endringene i styringsstrukturen til Minnesota Council of Churches førte til et økt fokus på raserettferdighet i de ulike initiativene deres, i rekrutteringen av ny stab, og i samarbeidet med andre organisasjoner med lignende fokus. Politidrapet på George Floyd 25.mai 2020 ledet MCC til å øke innsatsen mot rasisme og urettferdighet. Gjennom ulike nettverk og samarbeidspartnere, deltok MCC i protester og demonstrasjoner. De svarte kirkelederne ledet blant annet et protest- og bønnetog der over tusen prester og menighetsledere deltok.

Kort tid etter Floyds dødsfall, begynte MCCs lederskap å vurdere hva som var en passende respons på hendelsen og som kunne ta på alvor de underliggende rasistiske strømningene i Minnesota. Målet var å forvandle systemene som hadde ført til at Minnesota var rangert som et av stedene i USA med høyest grad av ulikhet og urettferdighet basert på rase og etnisitet. I september 2020 godkjente hovedstyret i MCC en 3-punkts handlingsplan for raserettferdighet som skulle fokusere på sannhet, opplæring og gjenoppreisning. Denne endringsplattformen posisjonerte MCC som en sentral aktør i tiden etter George Floyd, for å kjempe for økt rettferdighet i delstaten Minnesota. Dette ble gjort ved å sette i gang en prosess der man snakket sant om rasisme og investerte ressurser i å gjenopprette skadene som var påført som følge av rasisme.

Denne sannhets- og gjenopprettingsprosessen satte søkelyset på den historiske skaden som ble påført amerikanske urfolk og afroamerikanske samfunn i Minnesota. Når innvandrere og flyktninger ankommer fra søramerikanske, afrikanske, asiatiske, arabiske og andre land, blir de påvirket av de allerede bestående strukturene som skaper ulikhet og urettferdighet. Å fokusere på strukturene som skader svarte og urfolk, vil også være til fordel for andre etniske grupper som lider samme skjebne.

Sannhets- og gjenoppreisningsarbeidet har hele delstaten Minnesota som fokusområde. Den geografiske rekkevidden til MCCs medlemskirker er sammensatt slik at de har menigheter tilstede i omtrent hvert lokalsamfunn i hele delstaten. Gjennom lederskapet i de 27 medlemsorganisasjonene, kan MCC sette i gang prosjekter i landlige områder, små tettsteder, forsteder, og byene Minneapolis og St.Paul.

MCCs 3-punkts handlingsplan fokuserer på:

1. *Fortelle sannheten:* MCC representerer en tydelig moralsk stemme som oppfordrer til sannhetsdialog, ta sørgeprosesser på alvor, kjempe for gjenoppreisning, og holde maktstrukturene ansvarlige for endring. Det å fortelle sannheten innebærer også å bringe frem i lyset de situasjoner der kirker og trosfellesskap har vært delaktige i den uretten som er begått mot enkelte etniske grupper. Dette initiativet bruker det å snakke sant som et verktøy til å utfordre det gjeldende narrative som opprettholder hvit makt. Målet er å avdekke historier fra «grasrota» som bringer de faktiske hendelser og opplevelser frem i lyset, slik at endring kan skje. Slike sannhetsdialoger vil bli arrangert i ulike kontekster, både på delstatsplan, regionalt, i byer og tettsteder. Gjennom å bygge dypere relasjoner med urfolk og ledere i svarte fellesskap, blir narrative formet. Temaene inkluderer: politiet, landområder, helse, utdanning, velstand, jobb, bolig, etc.
2. *Opplæring:* Menigheter og kirkesamfunn blir utrustet gjennom kursing i anti-rasisme, kulturell kompetanse, lederskapsutvikling basert på DEI-prinsippet (Diversity, Equity, Inclusion), og lignende.
3. *Gjenoppreisning* blant urfolk og svarte fellesskap: Målet er å reparere den skade som rasisme har påført. En gjenoppreisningsprosess vil bli kjempet for av MCC over hele delstaten Minnesota, i politisk styresett, business, akademia, osv. MCC vil bygge koalisjoner og være aktiv pådriver for å foreslå, lovfeste og gjennomføre tiltak som gir gjenoppreisning til urfolk og svarte for den historiske urettferdigheten som har funnet sted. Det samme gjelder også de nåværende strukturene som opprettholder slik urettferdighet. Dette arbeidet krever sterke relasjoner og bånd til urfolk og svarte ledere for å lykkes. Sannhetsdialogs-prosessen vil i stor grad koordinere dette.

I 2021 ble ledere for raserettferdighet i MCC hyret av svarte og urfolk i Minnesota og sannhetsdialogsprosessen ble satt i gang. Samtaler ble påbegynt og allianser formet, slik at man kunne begynne prosessen med gjenoppreisning basert på å fortelle sannheten om rasismens ødeleggende virkninger, både i fortid og nåtid. Sannhetsdialogen, opplæringen og gjenoppreisningsprosessen forventes å vare i minst ti år.

BØNNEUKEN FOR KRISTEN ENHET

Temaer 1968 – 2023

Materiell utarbeidet i fellesskap av Faith and Order-kommisjonen i Kirkenes Verdensråd og Det pavelige råd til fremme av kristen enhet ble først tatt i bruk i 1968.

- 1968** Til pris og ære for hans herlighet (Ef 1,14)
- 1969** Kalt til frihet (Gal 5,13).
(Forberedelsesmøte holdt i Roma, Italia)
- 1970** Vi er Guds medarbeidere (1 Kor 3,9)
(Forberedelsesmøte holdt i klosteret I Niederaltaich, DDR)
- 1971** ...og Den hellige Ånds samfunn (2.Kor 13,13)
(Forberedelsesmøte holdt i Bari, Italia)
- 1972** Et nytt bud gir jeg dere (Joh 13,34)
(Forberedelsesmøte holdt i Genève, Sveits)
- 1973** Herre, lær oss å be (Luk 11,1)
(Forberedelsesmøte holdt i klosteret Montserrat i Spania)
- 1974** For at hver tunge skal bekjenne: Jesus Kristus er Herre (Fil 2,1-13)
(Forberedelsesmøte holdt i Genève, Sveits)
- 1975** Guds mål: Å sammenfatte alt i Kristus (Ef 1,3-10)
(Materiale forberedt av en australsk gruppe. Forberedelsesmøte holdt i Genève, Sveits)
- 1976** Vi skal bli ham lik (1 Joh 3,2) eller: Kalt til å bli det vi er.
(Materiale forberedt av en Karibisk kirkekonferanse. Forberedelsesmøte holdt i Roma, Italia)
- 1977** Sammen holde ut i håp (Rom 5,1-5)
(Materiale forberedt i Libanon, midt under borgerkrigen. Forberedelsesmøte holdt i Genève, Sveits)
- 1978** Ikke lenger fremmede (Ef 2,13-22)
(Materiale forberedt av en økumenisk gruppe i Manchester, England)
- 1979** Tjen hverandre til Guds ære (1 Pet 4,7-11)
(Materiale forberedt i Argentina. Forberedelsesmøte holdt i Genève, Sveits)
- 1980** La ditt rike komme (Matt 6,10)
(Materiale forberedt av en økumenisk gruppe i Berlin, DDR. Forberedelsesmøte holdt i Milano, Italia)
- 1981** En Ånd - mange gaver - ett legeme (1 Kor 12,3b-13)
(Materiale forberedt av Greymoor Fathers, USA. Forberedelsesmøte i Genève, Sveits)
- 1982** Må alle finne sitt hjem i deg, å Herre. (Sal 84)

- (Materiale forberedt i Kenya. Forberedelsesmøte i Milano, Italia)*
- 1983** Jesus Kristus - verdens liv (1 Joh 1,1-4)
(Materiale forberedt av en økumenisk gruppe i Irland. Forberedelsesmøte holdt i Céligny, Sveits.)
- 1984** Kalt til å bli ett ved vår Herres kors (1 Kor 2,2 og Kol 1,20)
(Forberedelsesmøte holdt i Venezia, Italia.)
- 1985** Fra død til liv med Kristus (Ef 2,4-7)
(Materiell forberedt i Jamaica. Forberedelsesmøte holdt i Grandchamp, Sveits.)
- 1986** Dere skal være mine vitner (Apg 1,6-8)
(Materiell forberedt i Jugoslavia (Slovenia). Forberedelsesmøte holdt i Jugoslavia.)
- 1987** Forenet i Kristus - en ny skapning (2 Kor 5,17-6,4a)
(Materiell forberedt i England. Forberedelsesmøte holdt i Taizé, Frankrike.)
- 1988** Guds kjærlighet driver frykten ut (1 Joh 4,18)
(Materiell forberedt i Italia. Forberedelsesmøte holdt i Pinerolo, Italia.)
- 1989** Bygge fellesskap: ett legeme i Kristus (Rom 12,5-6a)
(Materiell fra Canada. Forberedelsesmøte holdt i Whaley Bridge, England.)
- 1990** At de alle må være ett ... så verden kan tro (Joh 17)
(Materiell fra Spania. Forberedelsesmøte holdt i Madrid, Spania.)
- 1991** Lovsyng Herren, alle folkeslag! (Salme 117 og Rom 15,5-13)
(Materiell fra Tyskland. Forberedelsesmøte holdt i Rotenburg/Fulda, Vest-Tyskland.)
- 1992** Jeg er med dere alle dager ... Gå derfor ut (Matt 28,16-20)
(Materiell fra Belgia. Forberedelsesmøte holdt i Brügge, Belgia.)
- 1993** Bære Åndens frukt til beste for kristen enhet (Gal 5,22-23)
(Materiell fra Zaire. Forberedelsesmøte holdt nær Zürich, Sveits.)
- 1994** Guds folk: kalt til å være ett i hjerte og sinn (Apg 4,23-37)
(Materiell fra Irland. Forberedelsesmøte holdt i Dublin, Irland.)
- 1995** Koinonia: Fellesskap med Gud og med hverandre (Joh 15,1-17)
(Materiell fra Faith and Order-kommisjonen. Forberedelsesmøte holdt i Bristol, England.)
- 1996** Se, jeg står ved døren og banker (Åp 3,14-22)
(Materiell fra Portugal. Forberedelsesmøte holdt i Lisboa, Portugal.)
- 1997** Vi ber dere på Kristi vegne, la dere forsone med Gud. (2 Kor 5,20)
(Materiell fra Nordic Ecumenical Council. Forberedelsesmøte holdt i Stockholm, Sverige.)
- 1998** Ånden kommer oss til hjelp i vår svakhet (Rom 8,14-27)
(Materiell fra Frankrike. Forberedelsesmøte holdt i Paris, Frankrike.)
- 1999** Han skal bo hos dem som deres Gud, og de skal være hans folk (Åp 21,1-7)
(Materiell fra Malaysia. Forberedelsesmøte holdt i Bose-klosteret i Italia.)
- 2000** Lovet være Gud, han som har velsignet oss i Kristus (Ef 1,3-14)
(Materiell forberedt av Kirkerådet for Midt-Østen. Forberedelsesmøte holdt i La Verna, Italia.)
- 2001** Jeg er veien, sannheten og livet (Joh 14,1-6)
(Materiell forberedt i Romania. Forberedelsesmøte holdt i Vulcan, Romania.)

- 2002** For du er livets kilde (Sal 36,5-6).
(Materiell forberedt av Konferansen for Evangeliske kirker i Europa (CEEC) og Konferansen av Kirker i Europa (CEC). Forberedelsesmøte holdt nær Augsburg, Tyskland.)
- 2003** Vi har denne skatten i leirkar (2 Kor 4,4-18)
(Materiell fra kirker i Argentina. Forberedelsesmøte holdt i Los Rubios, Spania.)
- 2004** Min fred gir jeg dere (Joh 14,23-31; Joh 14,27)
(Materiell forberedt av kirker i Aleppo, Syria. Forberedelsesmøte holdt i Palermo, Sicilia.)
- 2005** Jesus Kristus, kirkens eneste grunnvoll (1 Kor 3,1-23)
(Materiell fra kirker i Slovakia. Forberedelsesmøte holdt i Piestany, Slovakia)
- 2006** Hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem. (Matt 18,18-20)
(Materiell forberedt av kirker i Irland. Forberedelsesmøte holdt i Prosperous, Kildare County, Irland.)
- 2007** Han får døve til å høre og stumme til å tale. (Mark 7,31-37)
(Materiell forberedt av kirker i Sør-Afrika. Forberedelsesmøte holdt i Faverges, Frankrike)
- 2008** Be uavbrutt (1 Tess 5, (12a)13b-18)
(Materiell forberedt i USA. Forberedelsesmøte holdt i Graymoor, Garrison, USA)
- 2009** Sett dem sammen, så de blir til én stav i din hånd. (Esek 37,17)
(Materiell forberedt av kirker i Korea. Forberedelsesmøte holdt i Marseilles, Frankrike)
- 2010** Dere er vitne om dette. (Luk 24,48)
(Materiell forberedt av en økumenisk gruppe i Skottland. Forberedelsesmøte holdt i Glasgow, Skottland.)
- 2011** Ett i apostlenes lære og samfunnet, brødsbrytelsen og bønnene (Apg 2,42)
(Materiell forberedt av en gruppe kristne ledere i Jerusalem. Forberedelsesmøte holdt i Saydnaya, Syria)
- 2012** Vi skal alle forvandles ved vår Herre Jesu Kristi seier. (1 Kor 15,51-58)
(Materiell forberedt i Polen. Forberedelsesmøte holdt i Warszawa, Polen)
- 2013** Hva krever Gud av oss? (Mika 6,6-8)
(Materiell fra India. Forberedelsesmøte holdt i Bangalore, India)
- 2014** Er Kristus delt? (1 Kor 1,1-17)
(Materiell forberedt i Canada. Forberedelsesmøte holdt i Montréal, Canada)
- 2015** Jesus sier til henne: La meg få drikke (John 4, 7)
(Materiell forberedt i Brasil. Forberedelsesmøte holdt i São Paulo, Brasil)
- 2016** Kalt til å forkynne Guds storverk (1 Peter 2:9)
(Materiell forberedt i Latvia. Forberedelsesmøte holdt i Rīga, Latvia)
- 2017** Forsoning – Kristi kjærlighet tvinger oss (se 2 Kor 5,14-20)
(Materiell forberedt i Tyskland. Forberedelsesmøte holdt i Wittenberg, Tyskland.)
- 2018** Herre, din høyre hånd er herlig i makt (2 Mos 15,6)
(Materiell forberedt i Karibia, Forberedelsesmøte holdt i Nassau, Bahamas.)
- 2019** Rettferdighet, ja, rettferdighet skal du jage etter (5 Mos 16,18-20)
(Materiell forberedt i Indonesia. Forberedelsesmøte holdt i Djakarta)
- 2020** De var uvanlig hjelpsomme mot oss (Apg 28,2)
(Materiell forberedt i Malta. Forberedelsesmøte holdt i Rabat, Malta)

- 2021** Bli i min kjærighet, og dere skal bære mye frukt. (Sml Joh 15,5-9)
(Materiell forberedt i Grandchamp, Sveits. Forberedelsesmøte holdt i Areuse, Sveits)
- 2022** Vi har sett stjernen hans gå opp i øst, og vi er kommet for å hylle ham. (Matt 2,2)
(Materiell forberedt av Kirkerådet i Midtøsten, Libanon. Forberedelsesmøte holdt online.)
- 2023** Lær å gjøre godt, søk det som er rett (Jesaja 1,17)
(Materiell forberedt av Minnesota Felleskirkelige Råd, USA. Forberedelsesmøte holdt i Bossey, Sveits)

VIKTIGE MERKEDAGER I BØNNEUKENS HISTORIE

- ca 1740** I Skottland vokste det på denne tiden frem en Pinsebevegelse med bånd til USA. Vekkelsesbevegelsens budskap omfattet bønner for og med alle kirkesamfunn.
- 1820** Presten James Haldane Stewart gir ut “Hints for the General Union of Christians for the Outpouring of the Spirit”
- 1840** Presten Ignatius Spencer, konvertitt til den Romersk katolske kirke, foreslår “Felles bønn for enhet”
- 1867** Den første Lambeth-konferanse for anglikanske biskoper fremhever bønn for enhet i innledningen til resolusjonene.
- 1894** Pave Leo XIII oppmuntrer til å holde en bønneoktav (8 dager) for kristen enhet i sammenheng med pinse.
- 1908** Presten Paul Wattson begynte å markere en Bønneoktav for kristen enhet.
- 1926** Faith And Order bevegelsen begynner å gi ut «Forslag til en bønneoktav for kristen enhet».
- 1935** Abbed Paul Couturier fra Frankrike fremmer “En verdensomfattende bønneuke for kristen enhet”. Grunnlaget skulle være inkluderende bønn for “den enhet som Kristus ønsker ved de midler han ønsker å bruke”.
- 1958** Unité Chretienne (Lyon i Frankrike) og Faith and Order-kommisjonen i Kirkenes Verdensråd begynner å samarbeide om forberedelse av materiale til Bønneuken.
- 1964** I Jerusalem ber pave Paul VI sammen med patriark Athenagoras Jesu bønn “at de alle må være ett” (Joh 17).
- 1964** Dekretet om Økumenikk fra det 2. Vatikankonsil understreker at bønn er sjelen i den økumeniske bevegelse, og oppmuntrer til å holde Bønneuken for kristen enhet.
- 1966** Faith and Order-kommisjonen i Kirkenes Verdensråd og Sekretariatet til fremme av kristen enhet (nå kjent som Det pavelige råd til fremme av kristen enhet) begynner offisielt med felles utarbeidelse av materiale til Bønneuken.
- 1968** Første gang materiale forberedt i fellesskap av Faith and Order-kommisjonen i Kirkenes Verdensråd og Det pavelige råd til fremme av kristen enhet blir offisielt brukt til Bønneuken.
- 1975** Første gang materiale som bygger på utkast fra en lokal økumenisk gruppe brukes i Bønneuken. En arbeidsgruppe fra Australia skrev det første utkastet I 1975.
- 1988** Materialet til Bønneuken blir brukt ved åpningsgudstjenesten til Det kristne råd i Malaysia, et forum som knytter de største kristne grupperingene i landet sammen.
- 1994** Den internasjonale arbeidsgruppen som forbereder teksten for 1996 inkluderer representanter fra KFUK og KFUM.
- 2004** Det oppnås enighet om at materialet til Bønneuken for kristen enhet heretter skal publiseres i fellesskap og produseres og utgis i samme format av Faith and Order-

kommisjonen (Kirkenes Verdensråd) og Det pavelige råd til fremme av kristen enhet (Den Katolske kirke).

2008 100-årsdagen til Bønneuken for kristen enhet blir feiret. (Forløperen, “Oktaven for kristen enhet”, ble første gang markert i 1908.)

2017 For å markere 500-årsdagen for Reformasjonen blir materialet til Bønneuken 2017 forberedt av kristne i Tyskland.